SADRŽAJ

IZLOŽBENI KALENDAR

Hrvatski izložbeni kalendar 2
Europske specijalke peradi 2
Europske specijalke golubova 3
Nacionalne izložbe EE Saveza 4

IZ UDRUGA

Aktivnosti Kluba uzgajatelja hrvatske patuljaste kokoši 5
Druženje uz golubove 6
Od izložbe do izložbe 8
Oni su ponos «Florentinca» 11
Zapisnik sa sjednice izvršnog odbora Hrvatskog saveza održane 12.09.2008. god. u Virovitici 15
Posjet članovima u Austriji 16

AKTUALNO

Savjetujemo Vas 17
Seminar sudaca za golubove EE-Saveza Francuska 2008. god. 19
Seminar Zbora sudaca Hrvatskog saveza Vukovar 12. 10. 2008. Ivanec 19. 10. 2008.god. 21

GOLUBARSTVO

Komaromski letač 23
Posjet voditelju izmjenjenog i dopunjenog standarda Njemačke i Austrije 25
Nasljeđivanje boja Što znače riječi «dominatni» i «recesivni» 26
Pogledat na Zagrebačkog prevrtača i njegovu kvalitetu 30
Golubarski roman 31
Sa godišnje skupštine njemačkog kluba uzgajatelja sisačkih prevrtača 32

PERADARSTVO

Istarska kokoš 33
Održana 7. smotra posavske kukmaste kokoši u Dugom Selu 33
Patka mandarinka /Aix Galencuclata/ 34
Poljaske pasmine kokoši 36

KUNIĆARSTVO

Slovački patuljasti - pastel reks 37
Kanibalizam i i opakost kod ženki kunića 39

ZAMORCI

Zapažanja pasminskih obilježja kod ocjenjivanja 40

PTIČARSTVO

Rižarica (Javanski vrabac) / Padda Oryzivora / 42
Fischerova dražesna papigica 44
Venecuelski čižak /Spinus cucullatus / 45

U SPOMEN

U spomen 47

OGLASI

Oglas 48

HRVATSKI IZLOŽBENI KALENDAR

Borovo ……..24. – 26. listopad 2008.
Virovitica……**17. državna izložba** ……..... 30 siječanj – 1. veljača 2009.
Virovitica……**1. hrvatska izložba bantama** ……..…..30. siječanj – 1. veljača 2009.
Donji Miholjac……**4. državna izložba mladih** ……..…12. – 14. prosinac 2008.
Donji Miholjac…**1. specijalka ml. dalmatinskih zimovki** ..12. – 14. prosinac 2008.
Donji Miholjac..**1. specijalka ml. slavonskih gaćana** ……..12. – 14. prosinac 2008.
Donji Miholjac.. **17. specijalka kingova -** sudac uz Amerike .12. 14. prosinac 2008.
Donja Dubrava…**5. državna izložba hrvatskih pasmina**…...28. – 30. studeni 2008.
Belišće……08. – 09. studeni 2008.
Križevci……..07. – 09. studeni 2008.
Branjin Vrh……19. . 21. prosinac 2008.
Virovitica ……..9. Otvoreno ornitološko prvenstvo Slavonije i Baranje……..
22. – 24. studeni 2008.
Bjelovar…….17. županijska izložba malih životinja……19. – 21 prosinac 2008.
Bjelovar……..**1. specijalka patuljastih kokoši.** ……..19. – 21 prosinac 2008.
Bjelovar……..**1. specijalka brama i kokinkina** ……19. – 21. prosinac 2008.
Osijek..……15. međužupanijska izložba malih životinja……..16. – 18. siječanj 2009.
15.Osijek……**7. specijalka maltezera** ……..……16. – 18. siječanj 2009.
Zabok…… ……14. – 16. studeni 2008.
Sisak……..međugradska izložba malih životinja ……..05. – 07. prosinac 2008.
Sisak……..**specijalka sisačkih prevrtača** ……...……05. – 07. prosinac 2008.
Đakovo «MLJ»……...05. – 07. prosinac 2008.
Ivanec……03. –04. siječanj 2009.
Bizovac……09. – 11. siječanj 2009.
Novska……..02. – 04. siječanj 2009.
Velika Gorica – «Turopolje» …5 Županijska izložba…..……...09. – 11. siječanj 2009.
Umag – Marija na Krasu…»Fanganel» izložba ptica i golubova.13. – 16. studeni 2008.
Turčin……...13. – 14. prosinac 2008.
Kutina ……23. – 25. siječanj 2009.
Zagreb 1925……07. – 09. studeni 2008.
Zagreb …….**specijalka engleskih gušana** ……..07. – 09. studeni 2008.
Jasenovac……...12. – 14. prosinac 2008.
Nedelišće ……27. – 28. prosinac 2008.
Daruvar……05. 07. prosinac 2008.
Slavonski Brod……28. – 30. studeni 2008.
Karlovac ……05. – 07. prosinac 2008.
Čepin……15. – 16. studeni 2008.
Velika Gorica 2005……..12. – 14. prosinac 2008.

SPECIJALNE EUROPSKE IZLOŽBE PERADI

Rassebezogene Europaschauen 2008 / 2009
Exposition des raçes 2008 / 2008
Breed specific European Show 2008 / 2009

- Hamburger und Zwerg-Hamburger: 01.-02. November 2008 in Hoya D.
- Rheinländer, Phönix, Onagadori, Ko Shamo, Yamato Gunkei und deren Zwerge: 21.-23. November 2008 in Köln D.
- Australorps und Zwerg-Australorps: 12.-14. Dezember 2008 in Enschede NL.
- Sussex, Orpington, Dorking und deren Zwerge: November 2008/Januar 2009 in Luxemburg.
- Seidenhühner und Zwerg-Seidenhühner: 23.-26.Oktober 2008 in Brügge B.

SPECIJALNE EUROPSKE IZLOŽBE GOLUBOVA

Rassebezogene Europaschauen für Tauben in der Saison 2008/09
Expositions Européennes par races 2008/09
European shows for single breeds in the season 2008/09

a) 08./09.11.2008 Budapester Hochflieger, Debreciner Roller und Felegyhazaer Tümmler in Debrecen (H)
b) 14./16.11.2008 Modena in Illkirch-Graffenstaden (F)
c) 21./23.11.2008 Kurzschnäbelige Mövchen in Köln (D)
d) 22./23.11.2008 Gimpeltauben in Zschorlau (D)
e) 28./30.11.2008 Lockentauben in Dortmund (D)
f) 28./30.11.2008 Figurita-Mövchen in Dortmund (D)
g) 28./30.11.2008 Spanische Kropftauben in Dortmund (D)
h) 28./30.11.2008 Englische Shortfaced Tümmler in Dortmund (D)
i) 28./30.11.2008 Arabische Trommeltauben in Deutschland (D)
j) 28./30.11.2008 Russische Tümmler in Dortmund (D)
k) 28./30.11.2008 Ringschläger in Dortmund (D)
l) 28./30.11.2008 Libanontauben in Dortmund (D)
m) 12./14.12.2008 Altholländische Tümmler in Enschede (NL)
n)10./11.01.2009 Székesfehérvárer Purzler, Budapester Kurze, Cegléder Kurze, Siebenbürger Purzler, Siebenbürger Doppelkuppige Purzler, Timisburger Purzler in Székesfehérvár (H)

NACIONALNE IZLŽBE ČLANICA EE SAVEZA
Nationaler Schaukalender 2008 / 09
(National shows for pigeons 2008 / 09)
(Expositions National 2008 / 09)

Belgien		
Malmedy	17./18.01.2009	Nationale Kleintierschau
Bosnien-Herzegowina	?	
Bulgarien		
Veliko Tarnovo	14./16.11.2008	Nationale Taubenschau
Dänemark		
Fredericia	10./11.01.2009	Nationale Taubenschau
Deutschland		
Hannover	18./19.10.2008	Deutsche Junggeflügelschau (Geflügel und Tauben)
Dortmund	28./30.11.2008	57. Deutsche Rassetaubenschau
Leipzig	05./07.12.2008	LIPSIA (Geflügel und Tauben)
Erfurt	12./14.12.2008	90. Nationale Rassegeflügelschau (Geflügel und Tauben)
Frankreich		
Gueugnon	15./18.01.2009	Nationale Taubenschau
Großbritanien		
Pickering/North Yorkshire	06./07.12.2008	Nationale Taubenschau
Italien		
Ascoli Piceno	17./18.01.2009	Nationale Taubenschau
Kroatien		
Virovitica	30.01/01.02.2009	Nationale Kleintierschau (alle Sparten)
Mazedonien	?	
Niederlande		
Utrecht	18./21.12.2008	AVICORNI (Nationale Kleintierschau)
Norwegen		
Arendal	Jan. 2009	Nationale Taubenschau
Österreich		
Wels	13./14.12.2008	Nationale Kleintierschau (alle Sparten)
Polen	?	
Rumänien		
Clui Napoca	09./11.01.2009	Nationale Taubenschau
Schweden	?	
Schweiz		
Münchwilen	20./21.12.2008	Nationale Taubenschau
Giubiasco TI	17./19.01.2009	Jungtaubenausstellung
Serbien		
Novisad	12./14.12.2008	Nationale Rassegeflügelschau (alle Sparten)
Sombor	23./25.01.2009	Internationale Geflügelschau (alle Sparten)
Slowakei		
Kosice	25./26.10.2008	Jungtaubenschau
Nitra	05./07.12.2008	Nationale Kleintierschau (alle Sparten)
Slowenien	?	
Spanien	?	
Tschechien		
Prag	21./23.11.2008	Nationale Kleintierschau (alle Sparten)
Ungarn		
Debrecen	08./09.11.2008	Jungtierschau (alle Sparten)
Dabas	13./14.12.2998	Nationale Kleintierschau (alle Sparten)
USA		
Lancaster. PA	08./10.01.2009	Nationale Taubenschau

Aktivnosti Kluba uzgajatelja hrvatske patuljaste kokoši

Hrvatske patuljaste kokoši

Iz nas je jedna dobra uzgojna sezona, kao i aktivnosti koje je organizirao Klub uz pomoć velikog dijela članova. Stoga bi Vas u ovom tekstu želio upoznati sa time što su naši vrijedni članovi radili i na koji način promovirali našu hrvatsku patuljastu kokoš.

Ove godine, prva prezentacija hrvatske patuljaste kokoši održala se u Križevcima 15.6. 2008, u sklopu prodajnog sajma malih životinja, kojeg je organizirala udruga iz Križevaca, kojoj se ovim putem zahvaljujemo na gostoprimstvu. Na prezentaciji je bilo izloženo 30 ak komada kokoši, od toga su mnogi primjerci otišli u novi dom, a također smo pronašli i nove uzgajivače ove naše kokoši.

Sljedeća prezentacija održana je u Đurđevcu, gdje je i sjedište Kluba.

Grad Đurđevac organizirao je po 40. put za redom "Picokijadu", kulturnu pripredbu, u spomen na lukavost Đuđevčana i pobjedu nad Ulama Begom i Turcima. Sama povijest grada vezana uz patuljastog pjetlića kojime su stari Đurđevčani pobjedili Turke, takozvana Legenda o picokoma, pokazali su se idealnim za promociju naše kokoši. Članovi našeg Kluba sakupili su se u parku, na Trgu Sv. Jurja, gdje su pod stoljetnim lipama složili štand, te postavili kaveze za prezantaciju hrvatske patuljaste kokoši. Prikazujući oko desetak starih kokoši, dvadesetak kokoši iz proljetnog uzgoje, te oko 30 pilića, bila je lijepa brojka. Plijeneći pažnju, nitko nije mogao proći pokraj štanda a da ne pogleda naše koke. Najveća atrakcija su bile dvije kvočke sa pilićima, te mali pilići kojima su se najviše veselila djeca. Između raznih komentara najviše je bilo ovakvih "E to su pravi Đurina i Katena", te, "Takve smo i mi nekada imeli", dalo se naslutiti kako ljudi nisu zaboravili našu staru pasminu patuljaste kokice, a mnogi su i uzgojne parove ponjeli sebi doma, kao ukras za dvorište.

Povorka aranžiranih kola, koja prikazuju seoski život, još je jedna od zanimljivosti "Picokijade". Tako je svako selo iz okolice imalo svoj specijalan nastup. Klub je kao nagradu za najbolja kola namjenio jedan par hrvatskih patuljastih kokoši. Nakon proglašenja pobjednika, kao predstavnici Kluba Mladen Čižmešinkin i Dražen Biličić predali su krletku sa kokošima predstavnicima sela Sirova Katalena, čija su kola i prikaz gradnje starinske kuće, pobjedila ove godine. Moram reći, da se pobjednici nisu toliko veselili niti priznanju, niti pobjedničkom trofeju, koliko su bili sretni što su dobili par hrvatskih patuljastih kokoši. Plješćući i dižući ih u zrak vidjelo se koliko su bili oduševljeni nagradom.

Smatramo da je ova prezentacija bila pun pogodak, te ćemo iste održavati svake godine. Ovim

Članovi Kluba na prezentacija u Đurđevcu

putem se zahvaljujem svim članovima koji su imali vremena i volje sudjelovati u organizacija, te Turističkoj zajednici grada Đurđevca na pokazanoj dobroj volji i pomoći oko realizacije.
Treća prezentacija održana je u Virovitici 16. 8. 2008. u sklopu revijalne izložbe malih životinja udruge "Golub" Virovitica. U prostranoj volijeri koja nam je osigurana, prezentirana je hrvatska patuljasta kokoš u jarebičastoj boji. U razgovoru sa sucima dane su neke smjernice za daljnji uzgoj i čišćenje boja kod ove kokoši.
Ovim putem se još jednom želim zahvaliti Udrugama i članovima koji su nam pomogli oko realizacije ovih prezentacija. Najavljujemo kako će Klub dalje, te još bolje i kvalitetnije raditi na popularizaciji hrvatske patuljaste kokoši i njenom priznavanju kao pasmine, ravnopravne ostalim svjetskim pasminama peradi.

Dražen Biličić

Slika sa prezentacija hrvatske patuljaste kokoši u Virovitici

Vl. Ivan Šarić, Dugo Selo

Vl. Dražen Biličić, Bjelovar

Druženje uz golubove

Zbog privatnih obveza boravio sam u Kaštelima nekoliko dana, a u ono malo slobodnog vremena sam planirao posjetiti nekolikom starih golubarskih prijatelja a sadašnjih članova Kluba uzgajatelja dalmatinske zimovke. Doznavši da dolazim na brzinu se organiziralo, a 09. rujna i održalo neformalno druženje članova Kluba u Solinu kojem su prisustvovali gotovo svi članovi Kluba sa područja Dalmacije, a bilo je tu i uvijek dobrih prijatelja uzgajatelja fazana.
Domaćin je bio gosp. Ivo Poljak koji je i jedan od dvojice dopredsjednika Kluba. Uz ukusno jelo koje je domaćin pripremio i poneko piće u prijateljskoj atmosferi proteklo je ovo neformalno druženje.

Naravno da nije izostalo ono najvažnije, a to je uvijek neizbježno promatranje i pregled golubova koje su donijeli pojedini članovi te se i ovom prigodom ponešto naučilo o uzgoju ovog našeg najstarijeg goluba.
Boris Švitek

Stupar, Poljak, Švitek, Živković i Matenda-Zimovka u srcu

Čije su «Gimple» bolje?

Uz druženje i golubove vrijeme brže prolazi

Od izložbe do izložbe

Prezentacija publikacije «30 godina «Goluba» Virovitica»

Udruga uzgajivača malih životinja «Golub» Virovitica tijekom godine organizira i provodi uobičajene aktivnosti kao što su sjednice Upravnog odbora i redovna godišnja skupština udruge. Pored toga organizirali smo i svečanost u povodu 30. godina uspješnog djelovanja naše Udruge, o čemu smo i putem «Uzgajatelja» upoznali uzgajivače malih životinja. Uspješni smo bili i u realizaciji planiranih aktivnosti, pa je tako uspješno okončan posao oko prikupljanja materijala za našu publikaciju «30 godina uspješnog djelovanja udruge uzgajivača malih životinja «Golub» Virovitica». Nakon gotovo tri godine rada publikacija je tiskana u 250 primjeraka i može se kupiti kod blagajnika udruge g. Zdravka Kovačevića. Predstavljanje ove publikacije organizirali smo 07. kolovoza ove godine u Gradskoj knjižnici i čitaonici u Virovitici uz nazočnost tajnika Hrvatskog saveza g. Vladimira Pavina. Tajnik Hrvatskog saveza je u nekoliko rečenica predstavio našu Udrugu, njen značaj u okvirima Hrvatskog saveza, kao i doprinos naših članova u stvaranju i djelovanju naše krovne organizacije. Nakon predstavljanja knjige organiziran je domjenak za članove Udruge, uzvanike i goste iz virovitičkog kraja. U sklopu programa obilježavanja Dana grada, 14. kolovoza ove godine održana je svečana sjednica Gradskog vijeća u virovitičkom kazalištu. Tom prilikom našoj udruzi dodijeljena je Zahvalnica u povodu trideset godina djelovanja udruge. Na samo Rokovo (Dan grada) članovi naše udruge uspješno su prezentirali uzgoj malih životinja. Prikaz uzgoja održan je u gradskom parku u prostoru između virovitičke Gimnazije Petra Preradovića i Gradskog bazena. Elegancija zatvorenih volijera i jednostavnost poluotvorenih volijera izrađenih od neobrađenih drvenih elemenata uz atraktivne ptice, koke i kuniće daje posebnu notu i uvid u novi jednostavan način izlaganja u ovakvim prigodama. Ove godine virovitičani su prvi puta imali priliku vidjeti Vijetnamske patuljaste praščiće. Za najmlađe virovitičane pun pogodak. U povodu Dana virovitičko-podravske županije i Dana udruga također su naši članovi bili aktivni. U Domu Hrvatske vojske u Virovitici prezentirali su djelovanje naše udruge izlaganjem ptica, patuljastih kunića, uređenjem panoa i cjelodnevnom video

Gosti na prezentaciji

Kunići na smotri

Članovi Bantam kluba u Virovitici

Prodajni sajam u Virovitici

Smotra u parku

projekcijom. Prvi puta je javno prikazan snimljeni materijal o članovima naše udruge i njihovom uzgoju. U planu je da snimljeni materijal «Ugleda svijetlo dana» i na DVD-u u ukupnom trajanju oko četiri sata, a isti materijal trebao bi biti predstavljen na 17. državnoj izložbi malih životinja u Virovitici. Posljednje dvije godine naša Udruga u suradnji sa Veterinarskom stanicom Virovitica provela je obvezno cijepljenje peradi i golubova cjepivom Pestikal (za sve članove). Ove godine cijepljenje smo organizirali za članove Udruge koji se natječu na izložbama i na taj način predstavljaju našu Udrugu. I ove godine organizirano uzimamo uzorke izmeta peradi, ptica i golubova i dostavljamo radi laboratorijske dijagnostike na Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Prve nedjelje u rujnu organizirali smo našu prvu prodajnu izložbu malih životinja. Prostori virovitičke vojarne koje nam je ustupio Grad, lijepo vrijeme, uspješna uzgojna sezona kao i želja za druženjem dovoljan su razlog da se pozabavimo realizacijom ideje koja već duže vrijeme «visi» na prostorima hrvatskog uzgoja. Odvažili smo se i za ovaj korak vjerujući da naši uzgajatelji dobro znaju što nam jednostavno treba. Našu dobru volju smo pokazali, želja nam je da ovakav vid prodaje zaživi na našem području, a ostalo je na vama. Prije početka izložbene sezone potrudili smo se organizirati još jednu prodajnu izložbu, naravno prva nedjelja u listopadu i isto mjesto, dakle virovitička vojarna. Ako zaključujemo po reakcijama nas uzgajatelja, prolaznu ocjenu smo dobili. Automobila više nego prvi puta (preko sedamdeset), a uzgajatelje nismo brojili. Od Vukovara do Čakovca, Zagreba, Slavonskog Broda i Čepina, a i prodaja je bila bolja nego prvi puta. Mislimo ozbiljno i dugoročno i najavljujemo slijedeće prodajne izložbe malih životinja u krugu virovitičke vojarne tijekom 2009. godine. Prodaju ćemo organizirati prve nedjelje u ožujku, travnju, svibnju, lipnju, rujnu i listopadu. Ulaz je za sve slobodan, a vlasnici

Članovi Bantam kluba i kluba Brame i konikine

Sajamski prostor u Virovitici

Detalj sa sajma

Volijera sa pticama

M. Radović, T. Mrkša i Ž. Šerepac

Domaćini su goste počastili s čobancem

životinja dužni su na zahtjev ovlaštenog tijela predočiti svjedodžbu o zdravstvenom stanju životinja. Dođite ugodno se zabavite i ponešto tržite. Također najavljujemo našu prvu izložbu ptica - 1. otvoreno ornitološko prvenstvo Virovitice, koje je ujedno i 9. otvoreno ornitološko prvenstvo Slavonije i Baranje. Prvenstvo organizira naša sekcija za uzgoj ptica uz potporu cijele udruge. Održat će se u prostorima Doma udruženja obrtnika Virovitice u Masarikovoj ulici kbr.10. u Virovitici od 21.-23. studenog 2008. godine. Na ovoj izložbi mogu se izlagati ptice obilježene (prstenovane) ornitološkim prstenjem i prstenjem koje je naručeno putem Hrvatskog saveza uzgajatelja malih životinja pod istim uvjetima. Najavljujemo i 17. državnu izložbu malih životinja koju organizira naša udruga u izložbenim halama G.K.P. «Flora» doo Virovitica u Vukovarskoj ulici br. 5 u Virovitici (prostori gdje su održane izložbe u posljednje tri godine). Izložbu organiziramo 30. , 31. siječnja i 01. veljače 2009. godine, a sve ostale potrebne podatke o uvjetima izlaganja kao i samu prijavnicu možete naći na web stranicama Hrvatskog saveza. U okviru 17. državne izložbe malih životinja održat će se i 1. Hrvatska izložba bantama, 3. specijalka fazana, vodene i divlje peradi, te prva promotivna izložba zamoraca uz sudjelovanje uzgajatelja iz Slovenije. Prijavnice i uvjete izlaganja za ove tri izložbe također možete naći na web stranicama Hrvatskog saveza.
Dobro nam došli!

Željko Šerepac

ONI SU PONOS «FLORENTINCA»

Zvonko Sušenka ispred svoje uzgajivačnice

Početkom listopada, potaknut kvalitetom kunića na našim izložbama uzgajatelja «Florentinca iz Čepina, posjetio sam Zvonka Sušenku, dopredsjednika Hrvatskog saveza, tajnika «Florentinca i Specijalnog kluba uzgajatelja fazana i vodene peradi te smo zajedno, nakon nekoliko snimaka njegovog uzornog uzgajališta fazana i divlje peradi obišli njihove članove, uzgajatelje kunića i peradi iz Vladislavaca, sela nedaleko Čepina.

Gospodin **Bernd Naujok** i njegova supruga **Marija** dočekali su nas i s ponosom pokazali svoju uzgajivačnicu. A imalo se tu i što vidjeti. U pedantno sređenim i urednim objektima, kao što možete vidjeti na fotografijama smješteni su novozelandski crveni gosp. Bernda, i veliki svijetli gospođe Marije. Gospodin Bernd u svom kuničarniku ima trideset novozelandskih kunića zavidne kvalitete. Svi kavezi su mu numerirani, a u matičnoj knjizi su svi podaci o tetovaži, broju mladih, ocjenama na izložbama, o prodanim grlima, o leglima, o porijeklu i td. Preporučujem uzgajivačima kunića da svakako posjete gospođu i gospodina Najuka jer sigurno imaju što vidjeti naučiti. Naime godpodin Naujuk je sa suprugom živio u Njemačkoj u gradu Rastattu (kod Karlsrue-a) i uzgojem kunića bavi se preko dvadeset godina. Izlagao je na mnogim njemačkim izložbama i nosilac je titule «Njemački majstor uzgoja». Nakon odlaska u mirovinu, on i supruga Marija doseljavaju prije dvije godine u Hrvatsku u njeno rodno selo Vladislavce i aktivno se uključuju u rad «Florentinca» iz Čepina. Uz supruga Bernda i gospođa Marija počinje uzgajati kuniće i to velike svijetle srebrne. Za ove dvije

Uzgajivačnica Zvonka Sušenke

Dvorište domaćina

Bijelouhati fazan

godine već su izlagali na sedam naših izložbi uključujući i državne, te na svih sedam gospodin Naujok osvaja šampionske titule. Gospodin Bernd sa svojim kunićima provodi vrlo puno vremena, što je jako važno zbog socijalizacije kunića, ali pred njih i postavlja vrlo visoke zahtjeve kako u pogledu eksterijera, tako i u ponašanju kunića. Godišnje dobije oko 120 do 130 mladih, a ženke pripušta samo jedan puta godišnje. Uz kuniće, u dvorištu ovih zaljubljenika u životinje mogu se vidjeti i, kod nas vrlo rijetki psi, par bijelih kanadskih ovčara s mladuncima, kao i volijera sa pticama.

Kako je vrijeme ovog zanimljivog razgovora zaista prohujalo, a dani su sve kraći, na naš sljedeći posjet podsjetio nas je naš drugi domaćin gospodin **Milan Bošnjak,** susjed i prijatelj Naujokovih, uzgajivač kunića i peradi.

Gospodin Milan Bošnjak se uzgojem kunića i peradi bavi od rane mladosti, ali kako je godinama radio u Njemačkoj, tek odlaskom u mirovinu 1992. godine intenzivno se uključuje u rad udruge u Čepinu i bavi uzgojem orijaških šaraca, vrlo zahtjevne pasmine zbog svog jedinstvenog crteža i veličine i kokoši plimutrock. Milan je, kako kaže, u duši natjecatelj, i od svojih životinja traži da budu najbolji, najljepši, ali im i pruža maksimalne uvijete. Kako kunićima, tako i kokošima. Uzgojni materijal nabavlja samo od najboljih, a nije mu teško potegnuti i do njemačkih najvećih izložbi radi nabavke vrhunskog uzgojnog materijala. Ima Milan i kastorekse, koje je naslijedio od pokojnog prijatelja čiju nam sliku pokazuje. S ponosom nam pokazuje i osvojene nagrade, a ima ih stvarno puno. Izlaže on redovito na mnogim našim, ali i na najvećim Europskim izložbama.

Peradarnik sa vrhunskim grlima plimutrocka pruža vrhunske uvijete. Zidani objekti s prostranim volijerama i ispustima u bašću sa zelenom ispašom. Odvojeni pijetlovi od kokoši kao i mladi od starih, a svi sa svojim velikim vanjskim ispustom sa obiljem zelene trave. Uzgajalište koje također preporučujem posjetiti. Kunići su posebna priča. Prostrani kavezi s kotilicama koje se lako mogu kontrolirati i izvrsnim uvjetima. Gospodin Milan uvijek ima nove ideje kako poboljšati uvjete života svojim kunićima. Kako najbolje riješiti odvodnju mokraće, kako eliminirati negativne učinke amonijaka, kako poboljšati cirkulaciju zraka, kako im život učiniti boljim ljepšim, kako napraviti najbolje podnice, kako poboljšati standard stanovanja svojih kunića, ali i kako olakšati poslove redovitog čišćenja. Kako su ovi jesenski dani sve kraći, vrijeme je da se oprostimo od naših domaćina koji **zaista mogu biti i jesu ponos Florentinca iz Čepina**, jedne od naših najstarijih i najaktivnijih udruga s lijepom i bogatom tradicijom koju svakako trebamo cijeniti i njegovati.

Vladimir Pavin

Matična knjiga kunića

Novozelandski crveni

Novozelandski crveni

Veliki svijetli srebrni

Bernd Naujok u svom kuničarniku

Gospođa Marija sa svojim velikim svijetlim srebrnim kunićima

Orijaški šarac Milana Bošnjaka

Kokoši plimutrock u Milanovu uzgajalilštu

Milan Bošnjak pored svojih trofeja

Milanov kunićarnik

Kastorexi

Orijaški šarac

Peradarnik

Milan Bošnja sa mladom kokom

Zapisnik sa sjednice izvršnog odbora Hrvatskog saveza održane 21.09. 2008. god. u Virovitici

Predsjednik Saveza Željko Šerepac pozdravlja nazočne članove izvršnog odbora i predlaže dnevni red kao u pozivima.

Predloženi dnevni red se prihvaća jednoglasno te se prelazi na rad po usvojenom dnevnom redu.

Ad/ 1 zapisnik sa posljednje sjednice izvršnog odbora i skupštine saveza – kako na zapisnike nije bilo primjedbi, analiziraju se zaključci i odluke tih sjednica i nakon diskusije u kojoj su sudjelovali gotovo svi nazočni donose zaključci:

- predstavnik udruge Osijek, ali ostali koji će ubuduće obilježavati obljetnice, trebaju prezentirati dokumentaciju kojom bi se utvrdila obljetnica
- novi statut, koji je ovjeren od strane nadležnog organa uprave i objavljen je na Internet stranicama Hrvatskog saveza umnožiti će se i podijeliti svim članicama.

Ad/2 izvješće organizatora o pripremama i terminima državnih izložbi (17. državna, 4. mladog uzgoja i 5. hrvatskih pasmina

Izvješće o pripremama za 17. državnu izložbu podnosi predstavnik organizatora Željko Šerepac i izvješćuje izvršni odbor da će se izlođžba održati na istoj lokaciji kao i prethodna u Virovitici i u terminu od 30 siječnja do 02. veljače 2009. god. Na izložbi će se održati i dvije specijalke: bantam kluba i kluba uzgajatelja divlje i vodene peradi. Prijavnice će biti također na stranicama Hrvatskog saveza, nedostatna oprema će biti posuđena od susjednih udruga, a cijene izlaganja će biti 20 kn po eksponatu, a katalog će biti 45 kn.

Izvješće o 4. državnoj izložbi podnosi predstavnik organizatora Josip Šimunović te izvješćuje da je prostor za održavanje izložbe osiguran u sportskoj dvorani Viljevo, a izložba će se održati od 12. do 14. prosinca 2008. U sklopu izložbe održati će se i tri specijalke: specijalka kingova sa sucem iz Amerike, specijalka dalmatinske zimovke i specijalka slavonskih gaćana. Cijena izlaganja će biti 15 kuna po eksponatu a za kingove 20 kn.

Izvješće o 4. državnoj izložbi hrvatskih pasmina podnosi predstavnik organizatora Bojan Zvošec i izvješćuje nazočne da će se izložba održati u predviđenom terminu od 28. – 30. 11. 2008. god. u Donjoj Dubravi, a izložbena pristojba za kuniće će biti 15 kn, za perad 10 kn, goluba 10 kn i za ptice 10 kn, a katalog će biti 30 kn.

Ad/3 organizacija, termini i mjesta održavanja predsjedništva Zbora sudaca, skupštine i seminara – tajnik V. Pavin izvješćuje izvršni odbor da je ponudu za organizaciju skupštine i seminara ponudila udruga iz Vukovara, a istovremeno bi se održala i sjednica predsjedništva, skupština i seminari i to 12. 10. 2008. god, a za one suce koji su spriječeni seminar bi se održao u sjeverozapadnom dijelu Hrvatske ali za sada još nema kandidata.

Prijedlog Vukovara se prihvaća, a tajnik se zadužuje da kontaktira udruge i prije početka izložbene sezone, dakle tijekom listopada, organizira i drugi seminar.

Ad/4 Mjesto i termin polaganja sudačkih ispita – kako je za sada u Savez pristigla samo molba Udruge iz Bjelovara za organizacijom polaganja sudačkih ispita i to za vrijeme održavanja njihove izložbe, nakon kraće diskusije prijedlog Bjelovara je usvojen. Ispiti će biti održani 19. prosinca 2008. god., naravno uz suglasnost i predsjedništva Zbora sudaca.

Ad/5 priprema tiskanja 2Standarda zamoraca – Tajnik izvješćuje izvršni odbor da je Branko Lončar pripremio Standard zamoraca, grane uzgoja koja u Europi ima sve više poklonika a kod nas je praktički zapostavljena, te s ciljem poticanja uzgoja i izlaganja na izložbama pripremljen je standard. Nakon diskusije u kojoj sudjeluju Ž. Šerepac, B. Lončar, J. Toplak, K. Safundžić te prijedloga da se oformi sekcija i imenuju dužnosnici, donosi se zaključak da se zatraže ponude za tiskanje te nakon ispitivanja «terena» i zainteresiranosti uzgajatelja priđe eventualnoj realizaciji ovoga projekta o čemu će se odluke donijeti na jednoj od narednih sjednica.

Ad/ 6 Blagajničko izvješće s posebnim osvrtom na financijsko izvješće generalne skupštine EE - Saveza u Puli podnio je blagajnik J. Šimunović i izvijestio izvršni odbor o trenutnom stanju računa, financijskom rezultatu EE-skupštine i dužnicima. U diskusiji sudjeluju. V. Pavin – obrazlaže odvijanje EE- skupštine, B. Zvošec – smatra da treba imenovati sve dužnike, te pohvaljuje organizaciju EE-Skupštine. I. Vrbat predlaže nagrade ljudima koji su sudjelovali u organizaciji, J. Toplak također, a K. Safundžić smatra da smo ovom organizacijom dokazali da nismo samo promatrači nego i aktivni sudionici rada Europskog saveza.

U diskusiji još sudjeluju M. Rakovčan, dr. J. Stipaničić i Ž. Šerepac nakon čega se iskristalizirao zaključak da se jednokratno nagrade blagajnik s 1000 kn, predsjednik s 2000 kn i tajnik s 3000 kn.

Ad/7 Razno.

I. Vrbat se kritički osvrće na suđenje u Bjelovaru i smatra da treba mijenjati pravilnik o ocjenjivanju na državnim izložbama. J. Toplak smatra da su suci tehnički poštivali pravilnik, ali nisu uskladili kriterije ocjenjivanja. I Šoltić izvješćuje o kontaktima sa selekcijskim centrom koji je zainteresiran za suradnju s Hrvatskim savezom, a B. Zvošec upozorava da sve hrvatske pasmine moraju prilikom priznavanja proći propisanu proceduru Hrvatskog saveza i s priznanjima ne treba žuriti dok se ne iskristaliziraju sve nedoumice oko određene pasmine. K. Safundžić smatra da suci trebaju koordinirati svoj rad, također smatra da prijedloge standarda ne bi trebalo objavljivati u Uzgajatelju jer to zbunjuje uzgajatelje, a jedini koji mogu i trebaju tumačiti «standarde» su članovi standard komisije. Posebno naglašava da bi cijena izložbene pristojbe za perad na državnim izložbama trebala biti kao i za goluba, a perad se treba izlagati pojedinačno, te koristiti službene termine i nomenklaturu.

Završeno u 13,00 sat

Zapisničar:
Vladimir Pavin

POSJET ČLANOVIMA U AUSTRIJI

Dana 13. 09. 2008 godine dvojica članova Udruge za uzgoj i zaštitu malih životinja „BELIŠĆE“ iz Belišća su posjetili naše članove Živković Marina i Walter Becka u okolicic Beča. Njih dvojica su bili izvrsni domačini i vodili su nas, nakon što smo obišli nastambe njihovih uzgajališta, i kod ostalih uzgajivača. Kod Walter Becka smo se oduševili kvalitetom i brojem golubova i rasa, a neke od njih su KINESKI GALEBIĆI, PAUNAŠI, PERIKERI, itd. Uz njih dvojicu domaćin nam je bio i Mile Zdravkov iz Prilepa, Makedonija, a na radu u Austriji. Posjetili smo i uzgajivače Makedonskih Duneka (Makedonski prevrtaći) braću Šabani, Bobi i Edi koji stanuju u KLEINNEUSIDL-u, nadomak Beča. Tijekom tog posjeta smo snimili i nekoliko fotografija koje prilažemo.

Golić Slavko i Silađi Željko

Jato makedonskih duneka

Naši domaćini pred volijerom s golubovima

Walter Beck sa svojim paunašima

Golubarnik za makedonske dunake

Savjetujemo Vas!

Izložbena sezona je pred nama, i to je vrijeme u kojem ćemo pokušati pokazati što smo u proteklih nekoliko mjeseci radili. Prikazati vlastiti uzgoj, natjecati se, pobijediti ili čestitati uspješnijim uzgajateljima, stjecati nova iskustva i širiti vidike želje su svakog uzgajatelja. Svake godine uoči izložbene sezone postavljaju se ista pitanja, a mi strpljivo ponavljamo gradivo. Osobno smatram da su naši uzgajatelji savladali gradivo vezano uz uvjete prijevoza i izlaganja životinja, jer izlažu u lijepom broju na našim izložbama. Isto tako udruge koje organiziraju izložbe trebaju poznavati «Pravila igre» koja vrijede prilikom organiziranja izložbi malih životinja. Puno puta smo te teme obradili na različitim skupovima, no kako se pravila mijenjaju neće štetiti ako materiju ponovimo i na ovaj način. Dakle u ovom članku opisati ću postupak i način pribavljanja potrebne dokumentacije za sudjelovanje na izložbama u Republici Hrvatskoj.

Da biste vaše životinje (golubove, vodenu, ukrasnu i divlju perad, kuniće i ptice) mogli prevoziti u unutarnjem prometu (područje Republike Hrvatske), te sa istima sudjelovati na izložbama dužni ste izvaditi svjedodžbu. Svjedodžba je javna isprava koja sadrži podatke o posjedniku životinje, identitetu životinje, podrijetlu i zdravstvenom stanju životinje. Svjedodžbu na vaš zahtjev izdaje ovlašteni veterinar na temelju dokaza o provedenim naređenim mjerama i dijagnostičkim i drugim pretragama. Naređene mjere propisane su Naredbom o mjerama zaštite životinja od zaraznih i nametničkih bolesti i njihovom financiranju u 2008. godini, koja je izdana u prosincu 2007. godine i stupila na snagu sa 01. siječnja 2008. godine. Svjedodžbu će vam veterinar izdati u veterinarskoj organizaciji (Veterinarska stanica ili veterinarska ambulanta).Svjedodžba koju ste pribavili je jamstvo da su na životinjama provedene naložene mjere propisane Zakonom o veterinarstvu, te da se sa životinjama postupa u skladu sa posebnim propisima o zaštiti životinja. Svjedodžbom se potvrđuje da u mjestu podrijetla životinja nije utvrđeno postojanje zaraznih bolesti koje se mogu prenijeti tim životinjama. Vaša svjedodžba koju ste pribavili od ovlaštenog veterinara ne potvrđuje i ne dokazuje vlasništvo nad životinjom. U ovim slučajevima troškove izdavanja svjedodžbe ne snosite vi, već se isti podmiruju iz Državnog proračuna Republike Hrvatske. Kao što vidite za prijevoz vaših životinja nije više potrebno posebno vaditi Tovarni list. Taj dokumenat sadržan je na svjedodžbi (na njenoj poleđini), dužni ste ga popuniti sami i vašim potpisom jamčite da su podaci koji ste u njega unijeli vjerodostojni. Novost je dakle da sami popunjavate podatke na poleđini svjedodžbe, nemate trošak izdavanja Tovarnog lista,

na plaćate izdavanje svjedodžbe, svjedodžbu ne možete produžiti (osim u posebnim slučajevima) i vrijeme važenja svjedodžbe je 72 sata. Sve ovo propisano je Pravilnikom o veterinarskim pregledima živih životinja u unutarnjem prometu i svjedodžbi o zdravstvenom stanju i mjestu podrijetla životinja koji je stupio na snagu sa 01. rujnom 2008. godine. Ovdje svakako moram napomenuti da za posebno zaštićene životinje pored navedenih pravila, njihov posjednik mora predočiti i Rješenje Ministarstva kulture. Dobro bi bilo da naši uzgajatelji zaštičenih životinja poznaju odredbe Pravilnika o proglašenju divljih svojti zaštićenim i strogo zaštićenim, te odredbe Pravilnika o uvjetima držanja, načinu obilježavanja i evidenciji zaštičenih životinja u zatočeništvu. U Zakonu o zaštiti prirode, Zakonu o zaštiti životinja, Zakonu o veterinarstvu i još nekoliko Naredbi i Pravilnika, nalaze se odredbe koje reguliraju područje prijevoza životinja i njihovo pokazivanje na izložbama malih životinja. Uz dovoljno truda i poznavanje materije «stvar» se može znatno pojednostaviti i tako približiti čitateljima, uz napomenu da se radi o poštivanju zakonskog minimuma. Pa krenimo redom.

1.Naložene mjere. Naredba o mjerama zaštite životinja od zaraznih i nametničkih bolesti i njihovom financiranju u 2008. godini, navodi zarazne i nametničke bolesti, a za nas su značajne Influenca ptica, Klamidioza ptica, Newcastleska bolest i Salmoneloze peradi. Za bolesti influence ptica nema za nas posebno naloženih mjera. U vezi klamidioze ptica nalaže laboratorijska dijagnostička pretraga za svu perad, ptice i golubove. Savjetujem uzimanje strugotine suhog uzorka izmeta u količini od jedan decilitar. Preporuka dr. Horvatek sa Veterinarskog fakulteta je da uzorak stavite u plastičnu bočicu, dobro zatvorite i dostavite u laboratorij. Laboratorij pretrage na klamidiozu radi srijedom i četvrtkom, a dobiveni nalaz vrijedi 60 dana, dakle za cijelu izložbenu sezonu potrebne su vam dvije pretrage. Sadašnja cijena pretrage jednog dostavljenog uzorka iznosi 156,00 kuna. Newcastleska bolest zahtijeva cijepljenje sve peradi i golubova dva puta godišnje cjepivom La Sota davanjem u vodu, okulonazalno(kapanjem u oko i nos) ili raspršivanjem. Naložene mjere u vezi sa bolesti u vezi Salmoneloze peradi za sada se ne odnose na nas.

2.Dolazak u veterinarsku stanicu ili ambulantu. Kada ste došli u vašu veterinarsku ustanovu radi izdavanja svjedodžbe, vašem ovlaštenom veterinaru dužni ste predočiti dokaz (račun) o izvršenom cijepljenju protiv Newcastleske bolesti (ako tražite svjedodžbu za perad i golubove). Pored toga dužni ste predočiti i dokaz (laboratorijski nalaz) da su životinje slobodne od klamidioze ptica (ako tražite svjedodžbu za golubove, ptice ili perad). Ako tražite svjedodžbu sa kuniće, vaš vas veterinar neće tražiti predočenje nikakvih dokaza, ali na temelju razgovora i popunjavanja svjedodžbe također ćete trebati svjedodžbu potpisati
.

3. Popunjavanje podataka na poleđini svjedodžbe. U obvezi ste popuniti tražene podatke u predviđene rubrike na poleđini svjedodžbe, a vašim potpisom ovjeravate da su uneseni podaci točni.Sa tako popunjenom svjedodžbom sami vršite utovar vaših životinja u prijevozno sredstvo, bez nazočnosti veterinara. Životinje možete prevoziti samo u navedeno vrijeme i na navedenoj relaciji.

4. Predaja svjedodžbe i životinja. Životinje predajete predstavniku organizatora uz nazočnost ovlaštenog veterinara kojem predajete svjedodžbu. Ovdje se postavlja jedno pitanje vezano uz vremensko trajanje svjedodžbe koje iznosi 72 sata. Problem je u tome što se svjedodžba ne može produžiti, a mi životinje prevozimo na izložbu u četvrtak ili petak, a vraćamo u nedjelju, što je duže od 72 sata. To znači da bi ovlašteni veterinar na izložbi trebao svim izlagačima napisati nove svjedodžbe. Na savjetovanju o primjeni novog Pravilnika, koje je održano za ovlaštene veterinare krajem kolovoza nisu dobivene posebne smjernice o postupanju u vezi trajanja svjedodžbe.

Uvjeti prometovanja životinja u međunarodnom prometu su posebna priča, u kojoj trebamo razlikovati: privremeni uvoz životinja, privremeni izvoz životinja, uvoz životinja u komercijalne svrhe i uvoz životinja kao nekomercijalno kretanje kućnih ljubimaca, no o tim temama u slijedećem broju. Uvažavajući aktualnost obrađenih tema, skraćenu verziju ovih smjernica stavio sam forum Hrvatskog saveza udruga uzgajatelja malih životinja.

Željko Šerepac

Seminar sudaca za golubove EE-Saveza Francuska, Chambery 12. – 14. rujan 2008.

Standard komisija EE-Saveza

Kao što je već uobičajeno, kao pripreme za izložbenu sezonu, u organizaciji francuskog saveza u gradu Chamberiju u pokrajini Savoja održan je seminar sudaca za golubove članica Europskog saveza, kao i otvorena sjednica Europske komisije za standarde. Na sastanku je bilo nazočno 62 suca za golubove iz 14 zemalja članica. (Belgije, Njemačke, Francuske, Italije, Hrvatske, Nizozemske, Austrije, Poljske, Rumunjske, Švicarske, Slovačke, Češke Mađarske i Bugarske) Prvog dana seminara, a nakon uvodnih protokolarnih primanja kod gradonačelnika u gradskoj vijećnici i pozdravnih govora dužnosnika organizatora, nazočnim sucima su predstavljeni francuski gušan i soulzerski kapasti golubovi. Eminentni izlagači su detaljno opisali standarde i sve detalje pasmina kako bi se ujednačili kriteriji rada sudaca u cijeloj Europi.

Drugog dana seminara, odnosno otvorene sjednice standard komisije i nazočnih sudaca prezentirani su «korektni načini popunjavanja ocjenskih kartica» za sve ocjene i prezentirana «lista diskvalifikacijskih grešaka» kod golubova. Posebna pozornost posvećena je novoj terminologiji i definiciji crteža i boja. Naime na temelju novih genetskih istraživanja i saznanja, posebno dr Axsel Sella, vodećeg genetičara u golubarstvu, predloženi su od strane dr: Lüthgena, predsjednika sekcije za golubarstvo i standard komisije novi crteži i termini kao «uzorak šare». Naime ono što se do sada u standardima podrazumijevalo kao crtež ubuduće će biti opisano kao «uzorak šare» (schekungmuster) a crteži su

a) krilni crtež (čisti, krilne pruge, kovanice, ljuske, obrub) i

b) repni crtež (s repnom prugom, bez repne pruge, zrcalasti, ljuskasti).

Posebna važnost ovakvih seminara, osim ujednačavanja kriterija ocjenjivanja golubova u svim zemljama članicama EE – saveza i priprema sudaca za ocjenjivanje na europskim izložbama, je u edukaciji sudaca kako bi bili u stanju usmjeravati uzgoj i objasniti ciljeve uzgoja i selekcije pojedinih pasmina u svojim matičnim savezima.

Vladimir Pavin

Sudionici seminara u Chamberiu

L. Borbola, I. Rohringer i Ž. Šerepac

Soulcerski kapasti - pastelno plavi

Karno - crveni

Fracunski gušan

Za vrijeme seminara

Amsterdamski gušan

Seminari Zbora sudaca Hrvatskog saveza Vukovar, 12. listopad 2008. god. Ivanec, 19. listopad 2008. god.

Ove godine, obvezne seminare sudaca ocjenjivača Hrvatskog saveza, organizirale su udruge iz Vukovara i Ivanca. U Vukovaru je održana i sjednica predsjedništva Zbora sudaca kao i skupština, na kojima su dužnosnici podnijeli godišnja izvješća i upoznali nazočne suce s ukupnošću svih aktivnosti Zbora sudaca kao najvažnijeg odbora Hrvatskog saveza. Tako su nazočni suci upoznati da je u protekloj izložbenoj sezoni bilo održano 34 izložbe na kojima su delegirani suci, njih 219, ocijenili 13 688 životinja i dodijelili 1 468 šampionskih titula. Naime u protekloj izložbenoj sezoni bilo je izloženo na svim našim izložbama 8 760 golubova i dodijeljeno 922 šampionske titule, 2 066 peradi i dodijeljeno 214 šampionskih titula, 1 539 kunića i dodijeljeno 189 šampionskih titula te 1 323 ptice i dodijeljeno 143 šampionske titule. Iz ovih podataka se može zaključiti opseg i veličina posla koju članovi Zbora sudaca moraju tijekom izložbene sezone obaviti. Svakako je to jedan zahtjevan i nadasve odgovoran posao i važan u smislu usmjeravanja uzgoja i podizanja kvalitete naših životinja. Svakako da je temeljem toga i neophodno stalno usavršavanje sudaca, a seminari su upravo zbog toga i obvezni za sve one koji žele ocjenjivati u narednoj sezoni.

Poslije prvog dijela zasjedanja predsjedništva i skupštine, rad se nastavio po granama uzgoja s obradom tema koje su instruktori smatrali važnim. Na kraju su domaćini u Vukovaru, ali isto tako i u Ivancu, organizirali i ručak za sve sudionike seminara.

Vladimir Pavin

Prezentacija ruskih pasmina

Studija glave zagrebačkog prevrtača

Sudionici seminara u Ivancu

Zagrebački prevrtači rijetkih boja Josipa Briškog

J. Toplak objašnjav standard ruskih golubova

K. Safundžić na seminaru u Vukovaru

Na ručku poslje seminara u Ivancu

V. Vostrel i V. Pavin za vrijeme skupštine zbora sudaca u Vukovaru

KOMAROMSKI LETAČ

Komaromski prevrtač,(koji je prevrtao)

Ova priča je počela živjeti još oko 1700 godine. Mjesto : Komarom koje je podijeljeno Dunavom na dva dijela, jedan je u Mađarskoj a drugi dio u Slovačkoj. Tu je nastao jedan od veoma popularnih golubova –KOMAROMSKI PREVRTAČ. Prema izvorima iz Mađarske prvi pisani trag je jedan crtež iz knjige Gustav Prütz «Ilustrierter Mustertauben-Buch» 1886 (?), Hamburg. Pošto imam pomenutu knjigu na crtežu se nalaze 4 goluba i to bijelošpicasta i sa potpisom: Mađarski bijelo špicasti prevrtači. To je dosta neprecizno i može biti relevantan dokaz ali i nemora biti, ali golubovi bi mogli biti preteče komaromskih prevrtača jer doista ima sličnosti. Neutralni izvori kao godinu nastanka ovoga goluba ističu 1834. Malo je mjesto Komarom, pa je ubrzo nastalo više prevrtača u okolnim manjim a i većim mjestima kao posljedica razno raznih križanja, a svima je zajedničko bilo to što su bili izvanredni letači i prevrtači. Razlike su se bile naprimjer u visini (jedni su bili recimo viši a drugi nešto niži), kljun je kod jednih bio duži kod drugih kraći i treća uočljiva razlika je bilo kapa (kod nekih postavljena više ili niže), manje bogata i slično.

Popularnost ovoga goluba je početkom šezdesetih bila na vrhuncu, bilo ga je u SAD, u ondašnjoj Zapadnoj Njemačkoj, u Čehoslovačkoj, naravo i u Mađarskoj. Dunavom je veoma rano krenuo na put, pa nastavio Rajnom i Majnom na sjever ali i na jug. Kako mu je rasla popularnost tako mu je rasla i cijena. Bogati zapadnjaci su diktirali cijene i to nije domaće uzgajatelje ostavilo ravnodušnim. Marka je bukvalno zatvorila ovoga prevrtača u volijere.To je po meni i kraj ovog goluba kao prevrtača, ali i početak jedne nove ere u njegovom životu.

Problem podrijetla i standarda se zaoštrio. Čehoslovaci (tada su Česi i Slovaci bili u zajedničkoj državi) su ga svojatali i naravno imali i svoj standard koji je bio drugačiji nego Mađarski(golub je bio niži a duži). U SAD također je usvojen standard koji je dosta odudarao od Mađarskog (golub je bio viši a krači , prsa isturena, vrat širi a krači, viši na nogama, kljun duži i špicastiji, bogatija kapa). A onda i problemi sa Zapadno Njemačkim standardom ovoga goluba su dodatno zakomplicirali situaciju(isturena prsa, kapa potpuna i više povijena naprijed, jača konstrukcija tijela, srednje dug kljun). Na odgovor se nije dugo čekalo. U Mađarskoj se 1972 godine formirali spezijalizirani KLUB UZGAJATELJA KOMAROMSKOG PREVRTAČA i on odmah poprima međunarodni karakter. Mađari su naime očekivali da će putem ovoga kluba najlakše ponovo preuzeti vodeću ulogu ne samo u Europi nego i u SAD, kada je u pitanju standard ovoga goluba.. Pored rada na standardu održavane su i redovite specijalizirane izložbe ovoga goluba i stvari su polako počele dolaziti na svoje mjesto. Mađari su u ovom klubu uvijek imali i jaku ekipu stručnjaka kako praktičara tako i teoretičara, a danas je predvodi dr.Endre Bereš.

Evo sada samo nekih dijelova iz jednog od ranijih standarda: golub je srednje veličine, dobro razvijenog tijela, vrlo temperamentan i sa dobro priljubljenim perjem uz tijelo. Kapa na glavi pada malo nazad i pruža se od uha do uha...kljun srednje dužine i u osnovi širi..oči velike ..obćnice dvostruke nešto deblje, crvene boje..prsa široka..leđa također široka...krila leže na repu i tek što se ne dodiruju..noge srednje dužine i

Komaromski letač, Prag 2004. god.

Komaromski prevrtač, Dabas 2007. god

glatke...itd, itd. Tako je bilo nekad.

Danas je naš standard izveden iz Njemačkog standarda, i odmah je uočljivo da je on sad :dubokostojeći, živahan golub s kračom, zbijenom figurom, sposoban letač...kapa: Bujna, bogata perjem i strogo uspravno stojeća (odmaknuta), ravnomjernog lučnog oblika, pruža se preko cijele širine zatiljka i sa strane završava rozetama.... Kljun: Jedva srednje dugačak, snažan, široko nasađen, naklonjen dolje u smijeru svoda glave, bez da s ovim tvori neprekinutu liniju...Vrat: Kratak, zbijen, pun prelazi u trup....Prsa: Široka, dobro zaokružena, Leđa: Kratka, široka, lagano opadajuća, Krila: Ne predugačka, naliježuća, sa širokim perjem;Letna pera nošena na repu, bez križanja, ...Noge: Prilično kratke, široko stojeće, neoperjane.....itd, itd.. Nadam se da su razlike uočljive, noge, kljun, dužina, a o prevrtanju ni a. Mađari su 1995. usvojili da ne kažem standard, nego izvršili izmjene i dopune standarda što je od 1960 godine napravljeno više puta.

Poštanska marka iz 1957. god

Medalja sa 35-te obljetnica kluba

Ono što ja smatram revolucionarnim kod ovoga goluba to je ugradnja formule X1=X2 u standard komaromskog prevrtača. Da našim čitateljima i uzgajateljima pojasnim o ćemu se radi. X1 je ukupna visina goluba, a X2 je ukupna dužina goluba. Po mom mišljenju kada je ova formula ugrađena u standard definitivno je sa scene nestao komaromski prevrtač. Kljun je sada mali, elegancija ovoga goluba je u prvom planu. Crtež kod srcasti mora biti potpun...

Međutim, Mađari mu ne mijenjaju ime on je i danas KOMAROMSKI PREVRTAČ.

Kada se budu radile izmjene i dopune naših «STANDARDA GOLUBOVA» a osobno mislim da je to vrijeme došlo, onda se kao relevantan treba uzeti domicilni standard, odnosno Mađarski.

Budimpešta gdje je i sjedište kluba uzgajatelja bila je i domaćin izložbe povodom proslave 35. godišnjice kluba(2007).Dr. Endre Bereš i ekipa iskoristili su tu priliku i obavili konsultacije sa kako uzgajateljima tako i teoretičarima o njihovom viđenju i perspektivama ovoga goluba iz više zemalja. Kada sam se odlučio da napišem nešto o popularnom «KOMARONCU» prva dvojba pojavila se odmah kod naslova, dali da naslov bude kao što je sada ili recimo»GOLUB MOJE MLADOSTI». Od početka šezdesetih, pa i sedamdesete bio je veoma popularan, rijedak i povrh svega skup (za đep jednog školarca pogotovo).

Kada sam raznoraznim mogućim i nemogućim razmjenama došao do prvog para crnosrcastih, mislio sam da je cijeli svijet moj, ali tako je to bilo.

Bili su spretni letači, odlični prevrtači, dizali su se visoko letjeli dugo, a okretaji su im bili munjeviti i bez najave. Jedanput, dvaput, ponekad i triput, a kada su bili dobrog raspoloženja i razigrani znali su napraviti četiri ili pet okreta u seriji (doduše bili su u stalnom treningu).

To je i razlog što se toga perioda sjećam sa nostalgijom, ah, mladost...Mladost je lijepa sama

od sebe, pa ako ste još imali prave golubove, a «KOMARONAC» je bio taj.
Kakva je trenutno situacija kod nas? Nije više onako popularan kao prije, potisnule su ga domače pasmine prevrtača (sisački, brodski i zagrebački), ali i birmingenski okretači, jer svi oni koji žele da imaju sportske golubove sve više se odlučuju za ovog nenadmašnog akrobatu.
Ali komaronskih letača ipak ima u Sisku, Novoj Gradiški, Samoboru, Karlovcu, Bilju, Solinu, Velikoj Gorici...Čak ima i visoko kvalitetnih grla koja su i na inozemnim specijaliziranim izložbama osvajala šampionska odličja (Banja Luka, 2007 godine). Ponosni uzgajatelji Ivo Latin i Željko Radotić, imaju uspješnu uzgajateljsku karijeru i na domaćem planu.
Ovo je nedovršena priča o golubu i standardu. Standard goluba, kao što vidimo je jedna veoma dinamična kategorija, prevrtač, letač..., neki zločesti dečki već su ga nazvali komaronski kratkokljuni golub.

Ivica Kovač

Posjet voditelju uzgoja njemačkog maltezer kluba i prikaz izmjenjenog i dopunjenog standarda Njemačke i Austrije za goluba Maltezera

Damir Takač i Franc Mitterer vođa uzga njemačkog kluba

Dana 23.08.2008. godine bio sam u posjetu uzgajivaču golubova Maltezera u Njemačkoj gsp. Franzu Mitterer iz Burgkirchena, gradiću udaljenom od Münchena oko 120 km. Rečeni gospodin se bavi uzgojem maltezera 40 godina, a pored istih uzgaja još i pismonoše, ledene golubove i mondene, te patuljaste brame. Član je njemačkog maltezer kluba od 1975. godine, a trenutno zadnjih desetak godina obnaša funkciju voditelja uzgoja u klubu. Također u razgovoru sa istim upoznao me je da je u zapadnoj Njemačkoj maltezer klub ustrojen 1964. godine, a u istočnoj Njemačkoj je bio ustrojen 1906. godine. Ujedinjenjem Njemačke oni su ujedinili i klubove u jedan jedinstveni, te su za godinu osnutka odabrali 1906. godinu.
Inače maltezer klub se dijeli na tri regije i to: istok, zapad i jug. Svi austrijski uzgajivački golubova maltezera također su članovi maltezer kluba Njemačke. Svake godine oni organiziraju po ovim regijama specijalizirane izložbe golubova maltezera, te jednu zajedničku specijaliziranu izložbu kao četvrtu i glavnu, a na njihovoj državnoj izložbi. U prosjeku na takovoj izložbi bude oko petstotinjak izloženih primjeraka golubova maltezera. Godine 2006. su izvršili korekcije i izmjene standarda za goluba maltezera, a glavne izmjene se odnose na to da u uzgoju sada traže što više primjerke golubova sa što dužim i tanjim vratom, dugim i ravnim nogama i što kraćim i kockastijim tijelom, te da golub tako bude što elegantniji i višlji. Također su priznali i šarene primjerke i to uz njihove poznate bjeloglavo i krilno prskane, sada priznaju tigraste u svim bojama i ravnomjerno šarene u svim bojama po cijelom tijelu.
Ovakav standard je bio objavljen na Europskoj izložbi u Lajpcigu 2006. godine, a kada su oni slavili i svoju stogodišnjicu postojanja. Tada su izdali tiskani letak s opisom novog standarda, te su tiskali knjigu ″100 godina kluba uzgajivača golubova maltezera Njemačke 1906. – 2006. godine″, a također imaju i svoju internetsku stranicu od 2005. godine.
Nadalje, uz njega sam obišao u Austriji nekoliko renomiranih uzgajivača, i to:
Johanna Rafbauer i Karla Nöbauer iz Weng i.innkr, te Horsta Hellberg iz Kraiburga a.inn u blizini Münchena. Također sam obišao i gosp. Zorana Maslić u Dachau.

Damir Takač

Mladi maltezeri

F. Mitterer i D. Takač s mladim maltezerima

Uzgajivači maltezera pored svojih ljubimaca

Nasljeđivanje boja
Što znače riječi «dominantni» i «recesivni»

Pojmovi kao što su dominantni i recesivni se među golubarima spominju vrlo često i zbog toga bi trebali svakako znati njihovo točno značenje.

Na što se odnosi ovaj par pojmova ?
Slično kao i «čisto» i «mješanogeno», pojmovi «dominantno» i «recesivno» uvijek se odnose samo na nasljedne faktore koje neka jedinka nosi u svom nasljeđu. U našoj svakodnevnoj praksi odnosno komunikaciji s kolegama golubarima spominjemo često dominantne i recesivne boje kod golubova, a strogo gledano ti su pojmovi na taj način pogrešno upotrijebljeni i nemaju nikakvu svrhu **jer boje golubova ne mogu biti dominantne ili recesivne.** U tom slučaju treba kazati da oni koji takve pojmove upotrebljavaju, ili ne razumiju materiju ili se krivo izražavaju.
Pokušati ću to kratkim primjerom objasniti.

Jedan kolega uzgajivač na seminaru, stojeći ispred kaveza sa golubicom orijentalnog prevrtača u «De Roy» boji me upitao jeli ta lijepa boja «dominantna». Meni je odmah bilo jasno da je on ustvari htio znati sasvim nešto drugo. Trebalo mi je podosta truda da mu odgovorim na njemu prihvatljiv i zadovoljavajući način. Naime njegovo pitanje je isto kao da me je pitao dali je košulja na meni recesivna ili dominantna. Košulja može biti raznih boja i materijala,

raznih veličina, ali nikako ne mogu biti dominantne ili recesivne. Tako je i kod boja golubova.

Zašto boje kod golubova nisu nikad dominantne ili recesivne ?

Svaka boja kod goluba je sastavljena od kombinacije više nasljednih faktora. Tako nastaje na primjer i gore spomenuta de roy boja koja je sastavljena od točno pet sljedećih nasljednih faktora. Obzirom da je ženka, ona je polu nasljedna (hemizigotna) za spolno vezanu nasljednu crnu temeljnu boju te također spolno vezani nasljedni almond faktor. Osim toga nosi čisto nasljedni (homozigotni) tamno kovani crtež, kite broncu i recesivno crveni faktor. Tek ovom kombinacijom dolazi do te specijalne pojave da je temeljena boja između crvene i žute.

Dakle želimo li pitati je li boja de roy golubice dominantna ili recesivna, to pitanje moramo postaviti posebno za svaki od pet njenih nasljednih faktora. Tako na primjer možemo postaviti pitanje dali se kod nje, njen čistogeni (homozigotni) tamno kovani faktor za crtež dominantno ili recesivno nasljeđuje. Naravno da na to pitanje može dati odgovor samo onaj tko zna koje faktore njegovi golubovi nose i kako se oni međusobno nasljeđuju. Svaki nasljedni faktor se može dominantno ili recesivno ponašati samo preko svog «divljeg tipa (to je taj gen iz kojeg se je faktor mutacijom razvio) i eventualno već prisutne «Allele» (to su mutacije divljeg tipogena). Od gena crteža , osim divljeg tipogena «prugastog» danas su poznata tri allela «bezbindni», «kovani» i «tamnokovani». Jedan od njih nosi golubica homozigotno, a to je tamnokovani. To znači da ona na oba dotična kromosoma na genomjestu za krojenje crteža nosi tamnokovani allel.

Orijentalni prevratč Kite (mješano geni za recesivno crvenu)

Orijentali prevrtač Kite (bez recesivno crvene)

Po čemu poznamo dali se jedan gen dominantno ili recesivno ponaša ?

Na to pitanje postoji temeljno jedan jednostavan odgovor. Ako se jedan nasljedni faktor u miješanogenoj pojavi odrazi na pojavnu sliku životinje, onda se radi o dominantnom genu. U suprotnom, ako gen mora postojati u čistogenoj slici (homozigotnoj) da bi se ponovno pojavio u pojavnoj slici onda se radi o recesivnom faktoru.

U praktičnom uzgtoju ta stvar je malo kompliciranija. Problem je u tome što se priroda ne može uvijek svesti u kategorije koje bi mi htjeli. Vezano uz našu temu, to znači da recesivnost ili dominantnost, dakle njihova vezanost nije nikada stopostotna. Tako na primjer praktično svaki nasljedni faktor koji je od strane genetičara uvažen kao recesivan, u mješanogenosti u nekoj mjeri

Pismonoša plavo temeljno obojen (Frost Y)

Enegleski kratkokljuni Almond (mješanogeni za dominatni Almond faktor)

utječe na pojavnu sliku životinje. Suprotno tome svi dominantni geni izazivaju razlike u fenotipu bez obzira dali su homo ili heterozigotno prisutni.

Kao primjer recesivnih nasljednih faktora htio bih spomenuti recesivno crveni, a od dominantnih almond faktor

Na primjeru jednog «kite» obojenog orijentalnog prevrtača vidimo vrlo dobro dali je on miješano nasljednogeni (heterozigotni) za crvenu boju ili ne. Golubovi koji su recesivno crveno miješanogeni u kite boji pokazuju uvijek više crvene boje nego čisto nasljedni (homozigotni) . Unatoč tome genetičari su taj gen uvrstili u recesivan gen i dobio je oznaku «e».

Almond faktor je uvršten kao dominantni i dat mu je genski simbol «st» unatoč tomu što je njegov nasljedni put u stvarnosti intermediaran (između ležeći). Dakle u stvarnosti se radi o djelomično dominantnom faktoru pri kojem se u fenotipu životinje uvelike razlikuje čistogeni i mješanogeni. Klasično (standardno) obojeni almondi su uvijek mješanogeni za almond faktor, a čistogeni almondi su skoro čisto bijelo obojeni.

Nazad ka de roy obojenoj golubici

Dakle na našoj de roy obojenoj golubici možemo jako lijepo analizirati dominantnost i recesivnost njenih pet nasljednih faktora.

U tom slučaju počinjemo uvijek od temeljne boje goluba. Znamo da je naša golubica homozigotna za crnu temeljnu boju. Ta temeljna boja je izvor svih mogućih temeljnih boja. Ta golubica dakle nosi nasljedni faktor na genomjestu za temeljnu boju, divlji tipogen koji su posjedovali divlji golubovi pećinari. Do današnjeg dana su od tog gena nastale dvije mutacije. Pri tome se radi o allelu dominantno crvene temeljne boje i smeđe temeljne boje. Vrlo brzo se može dokazati križanjem različitih temeljnih boja da se crna temeljna boja prema smeđoj temeljnoj boji dominantno nasljeđuje, ali crna temeljna boja prema dominantno crvenoj recesivno.

Sljedeće što je interesantno je da

Figurita galebić plavo kovani (Allel kovani je dominatan prema divljem tipogenu prugastom i Allel bez pruga, ali recesivan preko Allela tamno kovanog)

Orijentali prevrtač De Roy (recesivna crvena boja prekriva epistatično temeljnu boju i crtež goluba)

Marhenero gušan - Qallmond

Engleski kratkokljuni Allmond (čistogeni homozigotni za dominantni Allmond faktor)

Teksan - svijetli

Triganino - Ember

se zanimamo za crtež životinje. Naša de roy golubica, kako je već navedeno nosi tamnokovani temeljni crtež homozigotni i sa time ona ne nosi divlji crtež koji je prugast, nego jedan drugi od tri druga allela. Dominantni odnos na genomjestu «temeljni crtež» je sljedeći:

Tamnokovani je dominantan prema svim ostalim temeljnim crtežima. Kovani je dominantan prema prugastom i neprugastom. Prugasti je dominantan prema neprugastom. Neprugasti je recesivan prema sva ostala tri tipogena.

U sljedećem koraku odgovaramo si na pitanje kako se prisutni modificirani dodatni faktori nasljeđuju.

Mi već znamo da naša de roy golubica posjeduje tri dodatna modificirana gena. To su kite bronca, recesivno crveni i almond faktor. Naravno moramo i ovdje svaki od ta tri gena posebno tretirati. Počnimo sa kite broncom, to je jednostavno i od toga faktora do danas ne postoji ni jedan allel. Dakle na genomjestu za kite se nalazi ili kit ili gen divljeg tipa iz kojega je kite prije dugo vremena putem mutacije nastao. Naučno je dokazano da se faktor kite dominantno ponaša prema svom divljem tipogenu. Za našu golubicu znamo da je čistogena (homozigotna) za kite.

Za nasljedni faktor recesivno crveni kojega naša golubica također homozigotno nosi je stvar nešto složenija zato što genetičari trenutno još diskutiraju o najmanje jednom mogućem allelu toga gena. Taj allel nosi ime «ember» i podsjeća u kombinaciji sa plavo prugastim na boju triganini. Momentalno se radi o jednom iznimno rijetkom genu i njegov allel prema recesivno crvenoj boji nije stopostotno dokazan. Tako da za sada moramo kazati kako se recesivno crvena prema svom divljem tipogenu nasljeđuje. Odgovor leži u imenu boje, naravno nasljeđuje se recesivno prema svom divljem tipogenu.

Zadnji od naša tri modificirana dodatna faktora de roy golubice je almond faktor. Od njega je do danas poznat velik broj allela, koji su nažalost do sada samo dijelom istraženi i koji su dobili ime, tako da ih je dosta nepoznato. U Europi se, po mome saznanju, nalaze samo tri allela almond faktora koji se jako često pojavljuju, a to su geni «Faded», «Qualmond» i «FrostY». Faded je zaslužan za boju koju spolno veže i odmah raspoznajemo spol kod teksana. Qualmond dolazi na primjer kod uzbekskih letača, a Frosti Y dolazi kod pismonoša. Almond faktor se nasljeđuje dominantno prema svome divljem tipogenu, kao i prema allelu FrostiY, ali recesivno prema Fadedu i Qualmondu.

Što sam odgovorio svome prijatelju ?

Na pitanje prijatelja dali je de roy obojena golubica dominantna nisam mogao odgovoriti, ali kao što sam ovdje to objasnio, na to nitko nije mogao dati odgovor. Ali prijatelj je želio pitati dali se ta fascinantna de roy boja može čisto uzgajati. Moj odgovor je «nažalost ne».

Tekst i fotografije
Andreas Boisits

Preveo i obradio
Marino Živković

Pitanja iz genetike možete postavljati autoru: odgovori uz stručna obrazloženja u narednom broju !

Pogledat na Zagrebačkog prevrtača i njegovu kvalitetu

Par zagrebačkih prevrtača crno špricanih

Zadnje dvije godine se često piše o kvaliteti Zagrebačkog prevrtača, tojest o njegovoj stvarnoj vrijednosti i ocijeni koju ti golubovi dobivaju na većim izložbama. U uzgajatelju je bio 2006. godine poučan članak o kvaliteti i također smo održali seminar za suce ocjenivače na temu Zagrebački prevrtač koju je održao Tomislav Blažev predsjednik Kluba uzgavijača zagrebački prevrtač.

Prateći ocjenjivanje na više izložbi dobivam dojam da suci gube kriterij u ocjenjivanju a posebno u prelazu na drugu boju gdje sada primjenjuju i drugi kriterij, ako su golubovi slabije kvalitete, bez obzira što je to jedna rasa golubova. Ponukani time, prošle godine smo napravili sastanak sa dijelom članstva KUG zagrebački prevrtač kod Briški Josipa na čelu sa Sučić Martinom dopredsjednikom kluba. Tu smo razmatrali goluba sa svim karakteristikama počevši od glave.

Bitna je stvar da golub mora obvezno imat okruglu glavu sa težnjom na naglašeno široko čelo, ispučeno van i kljun blago povijen sa imaginarnom osi kroz sredinu oka.

To je prvi i jedan od najvažnijih elemenata gdje naši suci i daju titulu izloženom golubu sa izvučenim zadnjim dijelom glave, a još k tome sa plitkim uskim čelom. Takav golub nije za uzgoj. Sa idealnom glavom dobiti i bogatu jednostruku kapu koja nadvisuje glavu nekoliko milimetara a na koju se nadovezuju rozete. Jako je važno da se one spuštaju ravno prema prsima i to do 3 cm. Tu smo donijeli zaključak da je to prvi i osnovni dojam prvog dijela glave i vrata.

Kod takvog goluba moramo se zaustaviti da ga dobro prostudiramo da ga nebi na brzinu škartirali. Suci si moraju dati truda da goluba pravilno postave da on može prikazati svoj pravi stav, jer mnogi ne pripremaju svoje golubove za izložbu.

Leđa-bez kratkih leđa nema pravilnog stava. Promatrajući u

Zagrebački prevrtač crveni

Zagrebački prevrtač žuti

tom momentu oko 200 golubova zagrebačkog prevrtača taj nam se zaključak i potvrdio. Dakle što krača leđa iz kojih izlazi jednoslojni, širi prema kraju, rep u širini ramena, ali ipak ne predugačak. Kod kraćih leđa mu je i rep podignutiji. Bitno je da izbroje pera repa do 18 komada i uvidi se kvaliteta i struktura repa. Nijedan golub zagrebačkog prevrtača ne može biti šampion ako nema naglašeno držanje. Gledajuči goluba u kavezu to je drugi dio koji odlikuje vrhunsko grlo. Pregledom repa se ne smije dogoditi da golub s titulom ima račvast rep. Uzgajivači preslože rep koji drži jedan dan a u nedjelju je golub rastresitog repa.

Krila kod golubova u kondiciji nesmiju se vuči po tlu, ona su obaveznu nekoliko milimetara od tla i neprekrižena.

Odvojena krila od tijela obavezno padaju na tlo i to je karaktiristika druge pasmine. Kod pravilnog držanja i noge su kratke, položaj nogu izlazi iz linije zadnjeg dijela vrata spuštene na os. Malo su nakoso i svojom kratkočom kod hodanja ima se osjećaj podskakivanja, prsa malo izbočena i široka sa naliježučim i malo povijenim zvonastim vratom koji kod kretanja dolazi do izražaja. To je treći najvažniji dio koji se mora gledati kod ocjenivanja ili odabiranja golubova za uzgoj.

Do sada najbolje ocjenivanje Zagrebačkog prevrtača bilo je na državnoj izložbi hrvatskih pasmina u Virovitici. Tu su se vrhunska grla iznijela u veće kaveze i promatranjem kretanja i stava vidjele su se dobre ali i loše karaktiristike.

Suđenje je bilo na čelu sa voditeljem suđenja Pavin Vladimirom gdje se je sistematskim pregledom došlo do šampiona rase crveno šare ženke Farkaš Antuna iz Virovitice. To je pravilan način ocjenivanja i put za budučnost. Na kraju svi smo se složili da svi golubovi moraju imat obočnice svijetle boje oko 2 mm i bijelih zijenica, bisernih očiju a i kod bijelo glavih golubova tome težiti. Nešto mekanije perje je karakteristika golubova koje se drže u volijerama i napomena članova KUG Zagrebački prevrtač da ono ne umanjuje kvalitetu, ali u usporedbi golub s čvrstim perjem ima prednost. Također uzgavijači napominju da parenje u linijskom odabiranju je vrlo važno za postizanje kvalitete, ali dobrim osjećajem na vrijeme osvježiti jato. Prikazano je i nekoliko golubova pepeljasto-crvenih i žutih-fakoa kao i srebnih-šamoa pa bi se trebalo zainteresirati i mlađe uzgajivače da se uhvate uzgoja tih novih boja. Za svaku pohvalu je napredni pogled u uzguju zagrebačkog prevrtača sa težnjom za kvalitetu bez obzira na dodjelu titula i kao takvog s vremenom pretvoriti ga u brend, nadamo se da če ova pasmina u budučnosti biti prepoznata kao Hrvatsko nacionalno blago i kao takvo biti zaštičeno od strane države.

Toplak Julije

GOLUBARSKI ROMAN

Nedavno je iz tiska izašla moja nava knjiga koja nosi naslov TRAVNIČKI KRATKOKLJUNI GOLUB. Ova knjiga je rezultat mog dugogodišnjeg istraživanja i pračenja svih zbivanja i aktera koji su sudjelovali u stvaranju jedne neobične pasmine. U povijest ove pasmine sam i sam upisan pošto sam objavio prvi standard ovoga goluba, a i prvi prilog o njemu sam ja napisao. Poslije, tijekom godina iza mene su ostali i novi brojni napisi o travničkom kratkokljunom golubu u golubarskim časopisima i knjigama u više zemalja. Jednostavno bilo mi je veoma žao da brojna autentična dokumentacija kao i moje svjedoćenje o stvaranju ovoga goluba padne u zaborav..Brojni akteri koji nose i glavne uloge u ovoj knjizi su umrli, neki od prvih uzgajatelja ovoga goluba takođe više nisu među živima...drugi sada drže druge golubove.

Bilo je tu mnogo različitih događaja, neki su bili pozitivni a neki recimo nisu...ali to nije bio razlog da se svi ne uvrste u knjigu. Znači nije vršena selekcija događaja po tom kriterijumu. Čitatelji-uzgajatelji će i sami uvidjeti da je bilo svega i svačega: od povlačenja za rukave, do

angažiranja drugih stručnih kadrova, do zloupotrebe tijela i organa saveza uzgajatelja od strane pojedinaca, šeprtljanja, lažnih podataka... ono čega nije nedostajalo to je velika doza entuzijazma i fanatične upornosti, reklamiranja(?). Malo mjesto i čovjek koji je imao ideju da dobiju i svoga goluba i to po svaku cijenu. Ali mjesto nema dugu tradiciju uzgoja golubova, pogotovo onoga u vrhunskom golubarstvu… Danas golub je priznat u Europi ali akteri jedan po jedan nestaju sa scene... Nova golubarska knjiga, da, ali pomalo neobična, to je ipak golubarski roman, jer ima sve elemente jednoga romana. Knjiga je ilustrirana brojnim fotografijama, od kojih mnoge se po prvi puta objavljuju. Ako želite saznati nešto više : ivica48@hotmail.com.

IVICA KOVAČ

SA GODIŠNJE SKUPŠTINE NJEMAČKOG KLUBA UZGAJATELJA SISAČKIH PREVRTAČA

Silvija Eisfelder pobjednica klubske smotre

Svake godine specijalana udruga Sisačkog prevrtača održava godišnju skupštinu i ujedno pregled mladih primijeraka. Sa zadovoljstvom i radosti predsjednik N.Kuschmann otvorio je ovogodišnji protokol. Ponovo je klub sisačkog prevrtača mogao pozdraviti dva nova člana udruge od kojih je jedan i sudac ocjenjivač za golubove.

Sa zadovoljstvom se pročitao protokol prošle godisnje skupštine i održanih izložbi za 2007-u godinu. Nakon izviještaja uzgojnog odbora (H.H Schwarz i P. Jekić-a) pređeno je na otvorene teme pod razno. Domaćin godišnje skupštine Korger Walter je sa ukusnim ručkom zapečatio prvi dio skupštine.

Nakon ručka pet sudaca i voditelj uzgoja su pregledvali mlade primijerke. I ove godine je interes uzgajivača bio velik tako da su donesena 73 primjeraka. Svaki sudac je dobio petinu golubova za pregled ili bolje rečeno sudenje.

Svaki sudac je izabrao najboljeg u svojoj kolekciji a poslije toga je pravljen votum od tih primijeraka. Kod bijelih izabran je bijeli primijerak kolege F.Klinger iz Austrije,crni juniora Luke-Michael Jekić-a. Plavi sa crnim portama od Eisfelder S.,Vugava od P.Jekić,Crveni Hochleitner R.,plavo srcasti Kuschmann N., crnošareni Günther F.

Nakon diskusije, diploma specijalne udruge dodijeljena je plavom sa crnim prugama Eisfelder S. S tim činom je završena godišnja skupština sa svim zeljama za novu izložbenu sezonu. (nažalost slike nisu uspijele) Svim čitateljima hrvatskog biltena sve dobro i srdačan pozdrav iz Njemačke

Voditelj uzgoja Specijalne udruge Sisačkog prevrtača u Njemačkoj

Jekić Petar

Sisački prevrtač plavi s crnim krilnim prugama

ISTARSKA KOKOŠ

Istarska kokoš iz knjige " Handbuch der Nutzgeflügelzucht für Österreich und die Donauländer" iz 1914. godine, u grahorastoj boji

U razgovoru sa kolegom uzgajateljem peradi Erichom Arnoldom iz Njemačke, došao sam do zanimljivog teksta i slike, kod nas potpuno zaboravljene Istarske kokoši. Žalosno je što drugi narodi imaju više znanja o našoj pernatoj baštini nego mi sami, zbog toga prenosim prijevod teksta iz knjige Armina Arbeitera " Handbuch der Nutzgeflügelzucht für Österreich und die Donauländer" :

"U Istri također postoji pasmina kokoši u tip Štajerske kokoši i Hrvatske domaće seoske kokoši, te je najčešće možemo naći u grahorastoj boji. Zbog vremena i klimatskih uvijeta, manjka vode i vrućih ljeta, te kokoši su manjeg rasta i sitnije građe. Unatoć suši za ljetnih mjeseci i manje količine ispaše, što se tiće hranidbe, ove kokoši su nezahtjevne. U Istri se također mogu naći kokoši u tipu štajerske kokoši sa bijelim nogama, ali i kokoši sa plavim i zelenim nogama.

Na zapadnoj obali Istre mogu se naći kokoši sa žutim nogama, koje su tamo donesene iz Italije. Sjevernije od Istre kod Kranja uzgajaju se dosta veće kokoši sa zavidnom krupnoćom.

Zbog klimatskih uvijeta Istarska kokoš je odlična korisna životinja, koja bi u boljim klimatskim uvijetima davala puno bolje uzgojne rezultate. Istarska kokoš je vrlo plodna, a pjetlići živahni I okretni. Korištenje mesa od ove pasmine je vrlo ograničeno zbog čvrstih/suhih životinjskih vlakana.

Zbog uvijeta života na Istarskim selima, koji je baziran na onom što priroda daje, tamo uzgoj hibrida i njihovih križanaca nije moguć. " Tekst je napisan 1914. godine, stoga se nadam da je prijevod dosta dobro napravljen I da ništa bitno nije ispušteno.

Kao što se može vidjeti sa slike, ova kokoš se nešto razlikuje od Dalmatinske kokoši koja se također opisuje u gore spomenutoj knjizi. Razlikuju se po boji noge koja je kod Istarske kokoši bijela, po obliku tijela koje je kod Istarske više zbijeno I uzdignuto. Pitanje je da li se igdje u Istri do danas očuvao ovakav oblik domaće kokoši?

Dražen Biličić

Održana 7. smotra posavske kukmaste kokoši u Dugom Selu

Kao i svake godine, već tradicionalno, u organizaciji udruge « Mali uzgajivač», 14. rujna 2008. godine održana je smotra posavske kukmaste kokoši. Na smotri je prikazano 64 kokoši, od čega 9 grla patuljaste, a 8 grla u novoj, crno – bijelo špricanoj boji.

Iako nam prohladno i kišovito vrijeme nije išlo na ruku, ipak su smotru posjetili, zamjenica ravnatelja Selekcijskog centra Hrvatske gospođa Maja Dražić i voditeljica peradarskog sektora gospođa Gordana Duvnjak te naš redoviti gost, gospodin Zlatko Janječić s Agronomskog fakulteta. Smotru su također posjetili i Ivica Šoltić, koordinator za peradarstvo Odbora za hrvatske pasmine Hrvatskog saveza te predstavnici Bantam kluba Hrvatske. Naravno da su smotru posjetili i drugi uzgajivači peradi, posebice velik broj iz udruga iz Ivanić Grada, Čazme i Velike Gorice.

Posebna pozornost je posvećena novoj boji koju je Odbor za hrvatske pasmine Hrvatskog saveza uvrstio u radni standard te će se i ova nova, crno-bijelo špricana, vrlo atraktivna boja, moći izlagati i ocjenjivati na izložbama u Hrvatskoj. Tako će je

već ove izložbene sezone moći vidjeti uzgajivači iz cijele Hrvatske, a i moj trogodišnji trud i rad na ovoj boji će biti valoriziran i nagrađen.

Što se tiče patuljaste posavske kokoši, tu još treba poraditi na selekciji, a uzgoj treba proširiti na veći broj uzgajivača, kako bi se prije i lakše došlo do rezultata. Stoga pozivam sve zainteresirane za uzgoj «patuljaste posavske» da mi se jave i rado ću im pokloniti jaja za nasad.

Na kraju bih zahvalio svim gostima na posjeti, a članovima «Malog uzgajivača» na trudu oko organizacije i smotre.

Josip Bertinovec

Posavske kukmaste kokoši uzgajivača Josipa Bertinovca

Nova crno-bijelo špricana boja

Josip Bertinovec

Vrlo atraktivne nove boje

Patka mandarinka / Aix Galencuclata /

Patka mandarinka je najčešće uzgajana ukrasna patka kod naših uzgajatelja.

Domovina ove patke je Azija, točnije sjeveroistočna Kina. Krajem 19. stoljeća donesena je u Englesku odakle se proširila po cijeloj Europi.

Osim prirodne (divlje) nalazimo je u bijeloj (albino) te u boji bijele kave. Ova patka odudara po ljepoti i paleti boja od svih drugih pataka.

Mužjak se uvelike razlikuje od ženke. Dok on ima prelijepo perje u više boja, ženka je jednobojna. Svake godine krajem srpnja mužjak gubi svoje raskošno perje (mitari) te je po boji sličan ženki. Mužjaci punu obojenost stječu već u prvoj godini života, a spolno sazrijevaju u drugoj godini. Ova patka kao i sve močvarice zahtijeva vodenu površinu, zato im moramo osigurati (napraviti) jezerce uz koje obitavaju po cijeli dan. Na njemu se kupaju, pare te izvode pomladak. Mandarinka u prirodi gnijezdo traži u dupljima drveća visoko od zemlje što joj ne predstavlja problem jer je odličan letač. Uzgajatelji joj za gniježđenje trebaju osigurati šuplje drvo ili joj napraviti drvenu kutiju dimenzija 30 x 40 x 50 cm. na gornjoj bočnoj strani kutije

izreže se ulaz promjera cca 15 cm. Gnijezdo treba postaviti najmanje 1 metar iznad zemlje, što znači da ne može biti i niže, ali bolje odabiru više postavljena gnijezda. Na dno gnijezda treba staviti slame, sijena ili suhog lišća.

Moram napomenuti da je dobro postaviti više komada gnijezda, jer su jako probirljive kod odabira. Kada smo stvorili uvijete, patka će odabrati jedno od ponuđenih gnijezda gdje će polovinom travnja snijeti 7 do 12 jaja na kojima sjedi 27 do 30 dana. Kad se pačići izlegu, majka ih drži u gnijezdu još neko vrijeme, najčešće jedan dan te ih pažljivo izvodi iz gnijezda.

Po izlasku mladih van gnijezda nastupa najteži dio posla za uzgajatelja.

Pačići su vrlo osjetljivi prvih dana života, slabo uzimaju hranu, osjetljivi su na hladnoću i vlagu. Zato im moramo osigurati miran kutak u blizini gnijezda. Što se tiče ishrane mladih, prvih nekoliko dana treba im davati tvrdo kuhana jaja pomiješana sa smjesom za piliće, sitno isjeckanu salatu ili lišće maslačka. Moram napomenuti da im je dobro davati malo nakvašenu hranu jer je bolje uzimaju. Mandarinka je otporna na naše klimatske uvjete, dobro podnosi niske temperature, a tijekom zime treba joj osigurati suho sklonište zaštićeno od vjetra, snijega i leda. Naši uzgajatelji nerado izlažu mandarinke na izložbama jer su vrlo plašljive te se u izložbenim kavezima česti i ozlijede.

Većina primjeraka ove patke kod naših uzgajatelja ima amputirana krila zbog bojazni da ne odlete. Veliki sam protivnik toga te svoje primjerke ne amputiram.

Kazimir Vujević

Bazen za patke

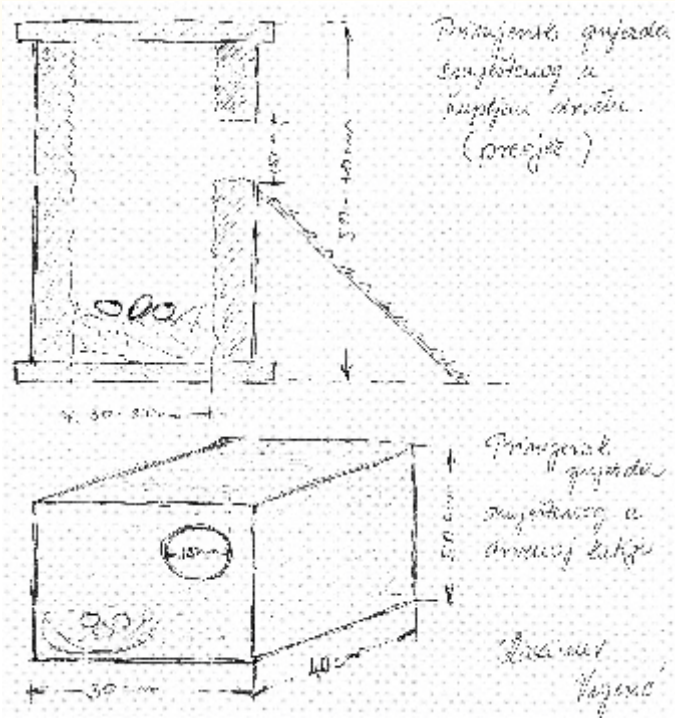

Poljske pasmine kokoši

Jato poljskih zelenonogih kokoši

Kao uzgajatelju peradi, uvijek su mi bile zanimljive nove pasmine, pa sam tako u kontaktu sa jednim prijateljem iz Poljske skupio nešto materijala i slika, za jedan članak o poljskim pasminama kokoši.

Odmah valja napomenuti da te pasmine nisu priznate od Europskog saveza, a njihov opstanak ovisi svega o nekolicini uzgajivača u Poljskoj. Zbog neorganiziranog uzgoja, razilaženje u mišljenjima, te lošeg rada Poljskog saveza na području peradarstva daljni napredak u uzgoju je pod upitnikom.

Prva pasmina koju vam želim predstaviti je Poljska zelenonoga kokoš (Zielononóżka polska). Pamina je bila poznata već 1923. godine, ali se njen uzgoj kroz godine sve više smanjivao, tako je 1998. godine u uzgoju bilo tek 624 komada ove kokoši. Pjetli teže oko 2,30 kg, a kokoši do 1,7 kg. Kokoši nose jaja bije vrhnja do sivkaste boje.

Druga pasmina je Poljska seoska kokoš (Polska kura chłopska). Ova kokoš se od davnina uzgajala na seoskim gospodarstvima u Poljskoj, nakon pojave hibridnih pasmina, ista je potisnuta, te je danas ugrožena. Kokoš je dobra nesilica. Pjetao teži od 2 – 2,5 kg, a koka od 1,25 do 2 kg. Kod ove pasmine krijesta može biti jednostavna ali I ružasta. Noge su jake, a lagano operjanje je dozvoljeno. Boja noge varira od svijetlo do zelenskaste.

Treća pasmina je Poljska kukmasta kokoš (Czubatka staropolska). Ova kokoš, kao što možete vidjeti sa slike je veoma slična našoj Posavskoj kukmici. Ali ipak, postoji dosta razlika, u samom stavu i obliku. Pasmina kao takva se dugo uzgajala po selima, ali još nije uređena do kraja, te na slikama koje sam imao priliku vidjeti pojedine se kokoši dosta razlikuju, a i boje su jako izmješane. Također može biti u varijanti sa grašastom krijestom i jedostavnom krijestom te sa bradom i bez brade.

Četvrta, po meni I najljepša poljska pasmina je Plavorepa poljska kokoš / Siva poljska kokoš (Popielatka polska). Ova pasmina je nastala početkom 20. stoljeća, ali je gotovo nestala, te je od svih poljskih pasmina I najugroženija. Karakteristična je po svojoj obojenosti, ali I skladnom obliku tijela.

I pasmina koja nam je još preostala je Poljska patuljasta kokoš (Liliputy). Oko ove pasmina se vode mnoge rasprave. Naime, uzgajivačima se teško dogovoriti kako bi ta kokoš u stvari trebala izgledati, jer pregledavajući i obilazeći teren naišli su različite primjerke, no sada se treba odlučii na kojem tipu će raditi.

Ovim putem se želim zahvaliti prijateljima iz Poljske na materijalima, te im poželjeti uspjeh u daljnjem radu, a našim uzgajivačima poručiti da i dalje cijene i u još većem broju uzgajaju naše domaće psamine.

Dražen Biličić

Tipični pjetao staropoljske kukmaste kokoši

Poljska seoska kokoš
Vl. Dawid Szikora

Pjetao i kokoš Plavorepe poljske kokoši

Poljska patuljasta kokoš (1 od oblkika) Foto: Dawid Szikora

SLOVAČKI PATULJASTI - PASTEL REKS

1. Tip i oblik tijela:

Patuljastog tipa kod kojeg su reks patuljaste osobine dobro uočljive i izražajne. Tjelesna linija kroz kratku krznenu strukturu se naročito ukazuje s prednje strane. Tijela je kratko valjkastog oblika, zbijeno, ravnomjerno od naprijed do otraga. Obavezno kratak, patuljastog tipa.

2. Ocjenjivanje težine:

kg	1,00	1,10	1,20 – 1,40	1,60 ← najviše
bodova	8	9	10	9

3. Krzno i struktura dlake:

Krzno je gusto i mekano s jednom niveliranom dužinom dlaka od 14 do 17 mm. Pojedinačne dlake ne smiju biti valovite, niti kovrčavog oblika. Osjete dlake moraju pokrivati pokrovnu dlaku i stršiti najviše 1 mm. Klin zatiljka mora biti

1	Tip i oblik tijela	20 bodova
2	Težina	10 bodova
3	Krzno i struktura dlake	20 bodova
4	Glava i uši	15 bodova
5	Pokrovna boja	15 bodova
6	Donja boja	15 bodova
7	Zdravlje i njega	5 bodova

Genotip: Aa bb CC dd GG rex rex

oslobođen kovrčavosti, kao i ostali dijelovi tijela ćelavih i ogoljenih mjesta. Dobro pokriven nožnih zglob s ispruženom stražnjom nogom kod ocjenjivanje se nagrađuje.

4. Glava i uši:

Glava je u razmjeru na tijelo velika, s širokim čelom i dobro razvijenom, oštro omeđenom njuškom. Oči su velike i obavezno nešto izbočene prema van. Uši obavezno malene (patuljastog oblika), razmjerno pravilno kratke, tijesno priljubljene zajedno stojeće. Odozgo lijepo zaokružene s dobrom strukturom dlake obraštene. Njihova idealna duljina iznosi 5 do 6 cm.

5. Pokrovna boja:

Pokrovna boja poprima aguti obilježja (ispremiješanost dlaka s odsjajem, tako da sveukupna dlaka je u opaljenom tonu, ravnomjerno raspoređeni tamniji vršci po cijelom tijelu, a obojani pojasevi moraju biti što uži i jasno omeđeni)), blaže nježna pastel boja (suha boja) slična bijeloj kavi. Dakle pastel smeđa izlazeće od sredine, toplog obojanog tona što je moguće više. Zrelost koprene je prednost kod ocjenjivanja, a unutarnja strana na trbuhu je intenzivna. Očni krugovi i donja čeljust su uokvireni. Unutarnja strana ušiju je obavezno svjetlije nježno krem boje. Bijele dlake ukrašuju unutarnju stranu trbuha. Dio zatiljka je nalik nožnim prstima. Boja očiju je tamno smeđa, a nokti boje rožnice.

6. Donja boja:

Donja boja je krem, kod kože nešto svjetlija. Takova boja se više vrednuje i ima prednost kod ocjenjivanja. Međuboja izlazećih dlaka je ograničena preko donje i pokrovne boje.

7. Zdravlje i njega:

Vidi opće propise!

Lagane greške:

Općenito lakše greške oblika, krzna i boje. Malo dulja, nježnija, uža ili šiljata glava. Malo široko nošena ili previše zajedno držeća uha. Malo šiljate ili slabije dlakave uši. Nešto dulji vrat i lagana pospanost. Lagano stršeće osjete dlake popreko, nešto grublje ili slabije gusto krzno. Lagano valoviti izgled ili kovrčavost krzna zatiljka. Nešto dulje ili kraće rđajući izgled izlazećeg krzna na glavi i tijelu. Lagano bijelo izmiješanost dlaka krzna, svjetlija leđa i prsa. Opuštena svjetlija ili prosjeda nepredvidiva bijela boja kod kože i na trbuhu. Previše izmiješana boja i donja boja. Svjetlija boja očiju.

Teške greške:

Općenito teške greške oblika, krzna i boje. Dulja, uža ili šiljata glava. Previše široko nošena ili zajedno držeća uha. Predugačak vrat, jaka pospanost i slabo dlakava uha. Duljina ušiju preko 7 cm ili ispod 4,5 cm. Jako stršeće osjete dlake, pregrubo ili preslabo krzno. Jače valovito ili kovrčava dlaka na zatiljku. Intenzivno plavo izlazeće vidljiva dlaka na tijelu i glavi. Čvrst bijelo izmiješano, bijelo vezanje prednje strane, plave oči, bijeli nokti, bijela donja boja na leđima, plava donja boja.

Nastanak pasmine:

Ova pasmina je nastala u obiteljskom uzgoju uzgajivača Supuka iz Vyšny Žipova. Pojavio se je u leglu Slovačkog pastel

reksa, paren sa Zempler reksom, koji je prvi puta viđen 2007 na stočarskom sajmu u Nitri i priznat kao pasmina. Namjera je bila da se dobije čistoća pokrovne boje i unutarnje boja kod Slovačkog pastel reksa, koji pripada srednjoj pasmini kunića. Međutim pojavio se je patuljasti reks koji je u postupku priznavanja kao zasebna patuljasta pasmina. Interesantan je u uzgoju, a krzno mu je u pokrovu nježne plavkaste intenzivne boje, samo što je nešto tamniji od svog većeg brata. Krzno mu je kratko, sjajno, a pojavljuje se u atraktivnim bojama; bijele kave, svijetlog kakao i u drugim dosad viđenim reks bojama.

MARBURŠKI VJEVERIČASTI - SIVI KUNIĆ

Pripada maloj pasmini kunić, kojemu doseže najviša dozvoljena težina 3,5 kg. Tijelo mu je lijepo zaobljeno što je značajno za taj nježni tip vjeveričaste pasmine. Leđna linija je lijepo skladna, glava kratka, široka te naslonjena na vrat. Pokrovna boja je nježno svijetlo siva, i djeluje kao da je presvučena smeđkastom koprenom. Trbušna boja je nešto zagasitija. Oči su mu plavo – sivo svjetlucave.

Nastanak pasmine.

Pojavljuje se prvi puta u Njemačkoj 1912 god. i te godine je priznat kao samostalna pasmina. U Njemačkoj je poznatiji pod nazivom Marburger feh, u Francuskoj feh ili Petit gris, u Engleskoj lilak. Ime je dobio po Njemačkom mjestu Marburg, a uzgojila ga je gospođa **Marie Sandemann.** Uzgajavši havana kunića u leglu se pojavila ženka svjetlije plave boje, koju je poslije parila s tamnijim havana srebrnim. Tim križanje je ustabilila boju krzna, koja sliči na divlje Sibirsku vjevericu. Ženke ove pasmine nisu baš najbolje plodne, a na izložbama po Europi se susrećemo s malo primjeraka.

Branko Lončar

Kanibalizam i opakost kod ženki kunića

Povremeno se događa kod kunića, a posebno kod ženki da postanu opake i pokušavaju napadati svakoga tko bi ih pokušao dodirnuti. Ženke s razvijenim majčinskim instinktom, kad imaju mladunčad, znaju napadati i same uzgajivače pri kontroliranju mladih u gnijezdu. Također se događa da ženke poslije okotnje budu ljute i agresivne, ali ih u tim trenucima ne treba osuđivati. Poslije odvajanja mladih kunića od majke, ženka još uvijek može biti agresivna, što se može riješiti ponovnim parenjem. Opakost, agresivnost i nervoza obično su posljedica lošeg odnosa prema životinji. Ako i nakon poduzimanja svih mjera ženka i dalje ostane agresivna, najbolje je takvu jedinku ukloniti iz uzgoja. Neke ženke pod stresom pri okotnji mogu svoje mladunce i izgristi, a i pojesti dok neke mogu nakon par dana svoje mlade ubiti. Takvo ponašanje nazivamo kanibalizam. Kanibalizam kod kunića obično je ograničen samo na pojavu žderanja svih ili određenog broja mladih, da bi preostale ženka normalno othranila. To se najčešće događa kod prve okotnje zbog teškog i bolnog okota. Takve ženke ne treba odmah odstranjivati iz uzgoja, nego im treba dati još jednu šansu i samo ako se to ponovi ženku treba isključiti iz uzgoja. Najčešći uzroci kanibalizma su loša ishrana i nedostatak pojedinih sastojaka u hrani, prvenstveno nedostatak vitamina B, kao i nedostatak vode ili sočne hrane za vrijeme okotnje. Parenje u srodstvu također može dovesti do kanibalizma. Ako

ženka nema dovoljno vode na raspolaganju za vrijeme okotnje, a zbog velikog gubitka tekućine i krvi sigurno će posegnuti za mladima. Dogodi se da ženka i nehotice, prilikom okota i čišćenja košuljice pojede i neko mlado.
Sigurno da će mo pravilnom ishranom, dovoljnom količinom vode, osiguranjem mira i pažljivim i prijateljskim pristupom ženkama pojavu kanibalizma spriječiti ili smanjiti na najmanju moguću mjeru.

Branko Musić

Ženka novozelandskog crvenog

ZAPAŽANJA PASMINSKIH OBILJEŽJA KOD OCJENJIVANJA

Zamorac (Cavias ili morskih praščić) mora djelovati snažno i k tome da je i lijepog tjelesnog oblika. Tijelo je kratko, široko s jakim i visokim stavom. Ramena su u predjelu lopatica široka, i prsa također dobro razvijena i široka. Plećka prelazi ravnomjerno u leđnu liniju, koja ne smije biti preduga. Zadnji dio leđa je pun, lijepo zaobljen, dok su noge ravne i snažne.
Glava je jaka i široka, a njuška lijepo zaobljena. Uši moraju biti mesnate, a u sredini spuštene i valovite. Oči su velike, okrugle i obavezno izbočene.
Kod pasmina s glatkom, saten i krestad dlakom procjenjuje se duljina i gustoća. Dlaka je normalne duljine oko 2,5 cm, a raznolikost dlaka mora biti jasno vidljiva. Boja satena mora biti dobrog sjaja.

ZAMORCI SJAJNE, GLATKE I MEKANE DLAKE

Najpoznatija pasmina s glatkom dlakom su aguti zamorci, kojih ima u svim poznato priznatim bojama. U uzgoju možete naći: zlatnog, sivog, srebrnog, narančastog, srebrno bijelog (boja smeđog cimeta), svijetlo narančastog (boja lososa) i krem aguti životinja. Ovi zamorci imaju uglavnom glatku, mekanu i sjajnu dlaku krzna. Uoči ocjenjivanja mora biti očešljana, a na stisak dlanom otpuštanjem se krzno vraća u prvobitan položaj.

Opis aguti boje:
Iako su pojedinačne dlake kod drugih zamoraca vidno jednobojne ili bijele, kod obojanog tona Aguti životinja dlake se dijele u pojedinačne obojane pojaseve.
Mjesta gdje počinju rasti dlake i vršci dlaka imaju crni odsjaj, ali izrazitu crnu boju. Malo ispod vrhova dlaka se nazire sloj koji ima crveni odsjaj ali ne izražajnu crvenu boju. Gledajući ujedinjeno sveukupna dlaka poprima izraz opaljenog tona. Tamni vrhova dlake mora biti po cijelom tijelu tako da su ravnomjerno raspoređenih. U pravilu se ne smiju vidjeti niti tamne , niti svijetle sjene u krznu. Takova boja pokriva: glavu, oči, prsa, te prednju stranu nogu i stopala. Boja trbuha je jednaka boji krzna, ali bez opaljenog tona tako da izgleda jednobojno. Obojani pas mora biti što uži i jasno omeđen.
Detaljniji opis moći će te naći u standardu za svaku obojanu pasminu zasebno.
Pokrovna boja je žutog tona,

ravnomjerno ispremiješano dlakama crno zagasite boje (na izgled srebrno – siva). Trbušna boja ZOO žuta bez zagasitosti. Oči su crno – smeđe boje, a uši, noge i nokti crne boje. Donja boja je plavo - crna

OPĆENITO O GREŠKAMA KOD SVIH PASMINA ZAMORACA

Kako kod svi drugih životinja prilikom ocjenjivanja, tako i kod zamoraca se nailazi na lagane i teške greške u svim karakteristikama. Za lagane greške se oduzimaju bodovi, a za teže se životinja odstrani od ocjenjivanja.

Lagane greške:

Glava i uši;

Malo uska ili dugačka glava, malo uzak predio njuške, malo povišen predio nosa, malo kraća nosnica, malo nepravilno oko, manja odstupanja ušiju, previše priljubljene uši, naborane uši, previše priljubljene uši s unutarnje strane zbog čega mogu biti malo spuštene.

Prsa, ramena i leđa;

Nešto manja prsa, izbočen u predjelu ramena (lopatice ne priliježu k tijelu – kao da strše) ili malo nagnuta leđa prema prednjem dijelu tijela.

Prednje noge;

Prednje noge pomaknute prema naprijed, tanke i nešto malo duža.

Predio stražnjeg dijela tijela i slabina;

Nešto uglat ili malo strm, uvučene slabine, malo stršeće kosti kuka, malo nepravilne zadnje noge.

Velike greške (koje zahtijevaju diskvalifikaciju):

Svaka diskvalifikacija ili neocijenjena životinja mora biti uvjerljivo utemeljena i opisana.

Glava i uši;

Preuska glava, preuzak predio njuške, nepravilan izgled nosa, nepravilne oči, veća odstupanja u držanju i spuštenosti ušiju, uvučena oči, kao i zamašćene i mutne oči.

Prsa, ramena i leđa;

Prekratka, predugačka ili preuskog izgleda, premala ramena i izbočena leđa.

Prednje noge;

Predugačke noge, slabo držeće, (moraju biti čvrsto stojeće), X ili O noge, previše ili premalo prstiju, nepravilni ili iskrivljeni prsti.

Predio završetka leđne linije;

Jako izbočena leđna linija, previše uglat ili pločast u predjelu stražnjeg dijela, spuštena leđna linija, izrazito kravlji stav. Nedostatak jednog ili oba testisa.

Branko Lončar

Sivi aguti zamorac

Srebrni aguti zamorac

Rižarica (Javanski vrabac) / Padda Oryzivora /

Opal

Opal pastel

Opal izabela

Prvi zapisi o ovoj simpatičnoj egzoti nastali su krajem 18. stoljeća, ali su je i ranije poznavali u zemlji izlazećeg sunca – Japanu. Domovina rižarice je Indonezija, otoci Sumatra i Java. Prenesena je na Molučko otočje , a kasnije u Zanzibar i Svetu Helenu. Prilikom transporta ptica dolazilo je do brodo0loma, a mnoge od ptica su se uspjele spasiti te su se nastanile u oblastima istočne Afrike, jugoistočne Azije, Japana i Havajima.

Stanište ove egzote su stepe, ali i poljoprivredna područja pod žitaricama. Ishrana rižarica u prirodi sastoji se prvenstveno iz sjemenske hrane. Nije probirač u prehrani i u njenom prirodnom prebivalištu smatraju je štetočinom jer često u jatima napada rižina polja i nanosi velike štete.

Rižarica je najveća među domestificiranim egzotičnim pticama, dužine 14,5 cm. Robusni izgled zahvaljuje svom zdepastom kljunu. Osnovna boja (prirodna) odlikuje se čelično plavo sivom bojom bisernog sjaja. Plava boja rižarice jasno se vidi na perju leđa i prsa čija je osnova siva, trbuh je bež boje, podrepno perje je bijelo, glava je plavo crna, osim bijelih mrlja na obrazima kljun je atraktivan veličinom i sjajnom blijedo crvenom bojom. Crven je i kožnati prsten oko tamno smeđeg oka, noge i prsti su boje mesa. Kod ovih ptica ne postoji spolni dimorfizam, ali se pažljivim promatranjem može uočiti razlika među spolovima. Ženke rižarice imaju znatno užu glavu i svjetliji kljun, a ako su mužjak i ženka iz istog legla ženka je obvezno sitnija. Mužjaci su nešto intenzivnije boje, a najsigurniji znak za raspoznavanje mužjaka je njegova pjesma.

Domaći uzgoj rižarice

U krletki vrlo živahna ptica, nepovjerljiva je i to joj je osnovna karakteristika. S vremenom se to djelomično gubi. Nije preporučljivo je držati s drugim manjim pticama. Krletka za par rižarica mora biti nešto većih dimenzija s obzirom na njihovu veličinu. Za gniježđenje je potrebno postaviti veću kućicu za gnijezdo sa otvorom za ulaz veličine 35 do 40 mm. Kao materijal za gnijezdo uzima se sijeno, ne previše fino, jer u prirodi gradi dosta neuredna i nezgrapna gnijezda.

Pastel

Opal pastel izabela

Pred parenje, osim uobičajenih vrsta sjemenja, našim pticama dati ćemo proklijalo sjeme, jajnu mješavinu (pastoncino), sipinu kost i malo suncokreta.

Temperatura prilikom reprodukcije treba biti 18*C, dok u zimskom periodu može biti i niža.

Ono što predstavlja doživljaj u uzgoju ove vrste ptica je njezin ritual parenja. Ritual u dovoljno prostranom i visokom kavezu ili volijeri počinje pjesmom mužjaka i njegovim visokim skokovima u mjestu. Kako ga strast sve više obuzima, skokovi postaju sve viši te počinje skakati čas s jedne čas s druge strane ženke. Ona za to vrijeme mirno stoji na štapiću i poslije dvije do tri minute njegova melodična i jednostavna pjesma, ali i skokovi, nagone ženku da čučne, otvara kljun i dozvoljava mužjaku da kopulira (pari) nakon ovakvog rituala koji se može ponoviti nekoliko puta u jednom danu.

Četiri do pet dana od parenja u postavljenoj kućici ženka rižarice snese prvo jaje. Broj snesenih jaja je između 5 i 8. Jaja su krupna, bijele boje i vrlo čvrste ljuske. Na njima leže noću oba partnera, a preko dana isključivo ženka, a mužjak za to vrijeme obično stoji u neposrednoj blizini kućice ili na njenom štapiću povremeno navirujući u kućicu kao brižan roditelj. Inkubacija traje 14 dana. Mlade roditelji ne hrane prvih 24 sata nikakvom ponuđenom hranom. Drugog dana počinje hranjenje jajnom mješavinom, a kasnije sjemenom, klijavim sjemenom žitarica i raznim zelenilom. Mlade ptice napuštaju gnijezdo sa 25 dana starosti. Roditelji ih dohranjuju još 15 dana poslije čega postaju sposobni za samostalan život. Odhranjene mlade ptice roditelji proganjaju sa željom da ih izbace iz krletke i tada ih moramo odvojiti. Mladi poslije prvog mitarenja nakon 3 do 4 mjeseca dobivaju boju odraslih ptica.

Za sve rižarice opis standarda je jednak za veličinu, tip, držanje, oblik kljuna i glave, i kondiciju, dok je za svaku mutaciju ili kombinaciju dat pojedinačan prikaz boja i oznaka pojedinih dijelova tijela.

Boje domestificiranih rižarica (skraćeni opis boja)

Siva – prirodna - Boja i crtež ne razlikuju se u odnosu na ptice u prirodi

Bijela – potpun izostanak melanina iz perja, ostala tamna boja očiju, crveni očni prsten i crven kljun, ružičasta boja nogu.

Izabela –(smeđecrvena) – kod ove mutacije došlo je do zamjene crnih i sivih melanina smeđim i krem feomelanina. Umjesto crnih, oči su crvene albino, kljun, očni prsten i noge zadržali su crvenu boju.

Šarena – ovom mutacijom došlo je do parcijalnog gubitka melanina.

Pastelna siva – ovom mutacijom došlo je do redukcije melanina u perju, plavosiva boja postala je siva, a crna zagasito crna.

Srebrno siva – ova mutacija izazvala je radikalnu redukciju melanina u perju. Plavosiva boja postala je svijetlo siva, a crni crtež siv.

Pastelna srebrno siva – ovom mutacijom došlo je do gotovo potpunog gubitka melanina u perju, tako da su ptice gotovo bijele sa sivim nahukom (preljevom).

Josip Marković

Fischerova dražesna papigica
Agapornis fischeri

Njem. : Pfirsichköpfchen,
Fichers Unzertrennliche
Engl. : Fischer´s Lovebird

Rasprostranjenost: Sjeverna Tanzanija; od južnih obala Viktorijinog jezera, uključujući otoke Kome i Ukerewe, južnije oko 200 km do Nzege i oko 500 km jugoistočno do Singide. Postoje izolirane populacije u Dar es Salaamu i Tangi (sjeveroistočna Tanzanija). U Keniji postoje izolirane populacije u Mombasi, Nairobiju, te u okruzima Athi, Naivasha i Isiola. Smatra se da je na ta područja u Keniji unesena, kao i u Tangu (Tanzanija).

Životni prostor: Obitava u travnatim stepama na visoravnima od 1100 do 1700 m nad. visine. U istočnim dijelovima areala nastanjuje se na pašnjacima gdje rastu osamljena stabla akacije, a na zapadnim na kultivirana područja gdje raste drveće baobab.

Prehrana: Sjemenke trava i akacije, pupovi, voće, bobice i zeljasto bilje. Posjećuju usjeve žitarica, osobito proso i kukuruz.

Opis: Cijela je zeleno obojena, na krilima i plaštu tamnija, a na trbuhu svjetlija. Gornji dio prsa i ovratnik žute su boje. Čelo, grlo i lice su narančastožuti, a tjeme i zatiljak smeđkastomaslinasti. Na zatiljku ima primjesu crvenkaste boje. Nadrepna pera su blijedoplava, potkrilni pokrov plavozelen. Rep je zelen, na vrhu plavičast. Vanjska repna pera su optočena žućkastom bojom, isprugana su crnom bojom a u korijenu imaju narančastu mrlju. Neoperjani obod oka je bijel, šarenica smeđa. Kljun je crven, na vrhu žućkastobijel, noge su blijedosive do plavosive. Duljina 15 cm, težina 49-53 g. Mlade ptice nisu tako intenzivno obojene kao odrasle, osobito na glavi. Gornji kljun u korijenu im je crno obojen do trećeg mjeseca života.

Osobitosti i uzgoj: Ta je papigica dobila ime po njemačkom zoologu G. A. Fischeru koji ju je prvi otkrio na Viktorijinom jezeru 1887. godine. Prvi primjerci uvezeni su 1925. godine u Sjedinjene Države, a 1927. u Europu i Australiju. U Njemačku su prvi put uvezene 1930. a u Češku 1931. godine. Ubrzo su postale veoma omiljene i tražene. Dobro su se prilagodile na novu klimu i prehranu. Prvi uzgoj u svijetu ostvaren je 1927. godine kod K. V. Paintera u SAD-u, iste godine godine kod Bedforda u Engleskoj, 1928. kod Decouxa u Francuskoj, 1930. kod Packera u Australiji. U većoj letarki moguće je uzgajati nekoliko parova u koloniji. Prehrana, smještaj i biologija uzgoja istovjetni su kao i za *A. roseicollis* i *A. personatus*. Premda populacija koja se već generacijama uzgaja u sužanjstvu dobro podnosi niske temperature, zimi ih ipak treba držati u zatvorenom prostoru na temperaturi od 2 do 5°C. Ako se dulje vrijeme izlože niskim temperaturama mogu im stradati nokti i prsti. U usporedbi s crnoglavom dražesnom papigicom (*A. personatus*) možemo reći da je miroljubivija i nekako ljupkija, premda i među njima, ako se drže skupno u letarki, izbiju male svađe, no bez kobnih završetaka. Ženke ove vrste ne služe se za gradnju gnijezda samo grančicama nego unose i dosta lišća u kućicu, što zasigurno doprinosi održavanju potrebne vlage, pa se u pravilu iz svih jaja izvale mladunci. U ptičarniku T. Kušlana iz Rakitja (Zagreb), ženka je sagradila gnijezdo isključivo od listova kultiviranog radiča, iako je na raspolaganju imala i svježe grančice vrbe. U letarki autora ove knjige primijećeno je kako se jedan mužjak, čija je ženka tek

izvalila mlade, pridružio susjednom paru u dohranjivanju mladunaca koji su dan ranije izletjeli iz gnijezda.

Budući da su plodna i otporna vrsta, preporučuju se uzgajateljima početnicima. Uz dobru njegu dožive 15 do 20 godina. Glasaju se ugodnim cvrkutavim tonovima i upola su tiše nego ružogrle dražesne papigice (*A. roseicollis*). Mlade ptice se mogu razmjerno brzo pripitomiti, ali nisu talentirane za podražavanje ljudskog govora. Vole grickati različite predmete, a i prste svojih njegovatelja. U sužanjstvu su uzgojeni križanci s *A. personatus*, *A. lilianae*, *A. nigrigenis*, *A. taranta* i *A. roseicollis*. Premda su svi križanci između četiri vrste dražesnih papigica, kojima je zajedničko obilježje bijeli neoperjani obod oka, plodni, te se mogu dalje pariti u svim kombinacijama, to se ne smije dopustiti. Ne samo zato što se time gubi ljepota izvornog oblika, nego i zbog toga što se on trajno zatire. Dok je uzgoj mutacija svojedobno bio veliki hit i svuda su se takve ptice skupo prodavale, izvorna boja je izvukla kraći kraj, a nju su uzgajatelji kojekako miješali s raznim mutantima. Danas naime, prednost ima načelo 'održanja vrste uzgojem' s izvorno obojenim pticama. Ali do nove 'svježe krvi' uvezene iz njihove pradomovine Afrike više nije moguće doći, jer od 1992. godine nadalje trgovina ovim pticama ulovljenim u divljini zabranjena je u cijelome svijetu. Usprkos tome što se razmjerno dobro razmnožavaju pod okriljem čovjeka, masovno su ih uvozili iz divljine i time desetkovali prirodni fond ptica. Ponekad su kvote uvoza dosezale zabrinjavajuće dimenzije slične podacima za papige koje se inače ne mogu uzgajati ili ih je teško uzgojiti. Trgovina ovim papigicama eskalirala je početkom 80-ih godina i dosegla je 1987. vrhunac sa 87 566 ptica. Prosjek od 1982. do 1990. godine iznosio je 56 480 životinja. Ukupan izvoz vrste (odobren u zemlje članice CITES-a) iznosio je tijekom desetak godina, od 1982. do 1992. , 644 500 i 711 000 primjeraka, ne uračunavši broj nezakonito uvezenih ptica i izvoz u zemlje bez kontrole CITES-a. Smrtnost ulovljenih ptica varirala je između 18 i 44 posto. Naravno da je takav masovni izvoz morao ostaviti trajne negativne posljedice na cijelu populaciju. Mutacije: lutino, plava, žutozelena, žuta i albino.

Preuzeto iz knjige **Papige** (autor Darko Petanjek)

Venecuelski čižak / Spinus cucullatus /

Različitosti među spolovima

Razlike među spolovima su jasno vidljive. Mužjaci ove vrste su jarko crveni i maju crna krila i crnu glavu. Boje ženki su manje jarke (žive). Veličina venecuelskog čižka je 11 do 12 cm. a, obitava u Venezueli i Kolumbiji.

Društvene karakteristike

Venecuelski čižci su mirne ptice koje se mogu dobro slagati sa drugim pticama u nastambi. Izuzetak ovome je što mužjaci mogu biti malo neprijateljski raspoloženi jedan prema drugome za vrijeme sezone razmnožavanja. Kako bi ih se stopiralo od tog nadmetanja (borbe) bolje je držati samo jedan par nasamo. Često je u većim nastambama moguće držati dva para. Moguće je također držati i same mužjake. Oni se neće boriti toliko dugo sve dok s njima nisu i ženke. Nije preporučljivo držati venecuelske čižke u istom smještaju s kanarincima sve dok se te dvije vrste ne hibridiziraju (križaju). Čak su i te miješane vrste rezultirale izrazito lijepim bojama kanarinaca.

Prikladni smještaj

Ove ptice napreduju u unutarnjim (kućnim) i vanjskim nastambama i treba imati na umu značenje smještaja za vrijeme razmnožavanja. Mogu se također držati u prostranim kavezima za razmnožavanje. Venecuelski čižci vole spavati na visini ako je to moguće i o tome treba voditi računa. Stoga je dobro napraviti jedan broj nastambi na uzvisinama, dajući prednost višim granama stabala jalše (johe).

Temperatura ambijenta

Premda venecuelski čižci nisu slabašne ptice, preporučljivo je osigurati grijanje za vrijeme zime.

Ishrana

Ovim pticama može se davati miksana kanari - hrana dopunjena sa nekom hranom za divlje ptice. Čižci vole također hranu od jaja pa im treba davati, ali u manjim količinama, sekt – kaše i klijajuće sjemenke, osobito za vrijeme sezone razmnožavanja. Vole također zelenu hranu, ali im je iz zdravstvenih razloga bolje davati samo umjerene količine. Baš kao i sve druge ptice koje jedu sjemenke, venecuelski čižci uvijek trebaju imati pristup nekom grubom pijesku ili mineralima.

Temperament – aktivnost

Venecuelski čižci su brze, živahne i vrlo znatiželjne ptice. Mužjaci ove vrste pjevaju, vole sunce i vole se kupati. Na pod nastambe trebamo im staviti ostakljenu zemljano metalnu posudu napunjenu vodom, a vodu mijenjati svaki dan.

Maksimalni promjer prstena 2,5 mm.

Zoran Dimitrijević

Ženka

Mužjak pastel

Venecuelski čižak

Nova boja mutacije

Mladi venecuelski čižci

Mužjak

U SPOMEN

ŠTEFULJ FRANJO

(1944 – 2008)

Nakon duge i teške bolesti u svojoj 64. godini umro je naš član Franjo Štefulj (Ferek), poznati uzgajatelj golubova santineta i veliki zaljubljenik u male životinje

Franjo Štefulj (od milja zvani naš Ferek) bio je jedan od osnivača udruge uzgajatelja malih životinja iz Nedelišća. Bio je aktivni član, poticao mlade na uzgoj, djelio im savjete i svojim duhovitim dosjetkama i šalom doprinosio pozitivnom ozračju u udruzi.

Ferek je sa svojim santinetama osvojio šampione na društvenim, međudruštvenim i državnim izložbama. Povodom 30. godišnjice udruge uzgajivača malih životinja iz Nedelišća dodijeljena mu je zahvalnica za dugogodišnji predan rad u udruzi.

Njegovom smrću ostati će velika praznina među nama, ali uvijek ćemo se ga rado sjećati.

Neka mu je vječna slava.

Članovi udruge uzgajivača malih životinja Nedelišće

Prodajem brnske gušane žute, crvene, crne, plave i bijele, vrhunske kvalitete.
Zvonko Vlahek, Prelog, tel. 098 426 295.

Prodajem tijekom cijele godine belgijske orijaše sivo smeđe i bijele. Milan Rakovčan, Bjelovar tel: 091 218 1344.

Prodajem norvić gušane i staronjemačke gušane. Vlado Petnjarić, Valpovo ,tel: 031 650 046

Prodajem 6 pari segedinskih visokoletača crnih i 3 para bejrutskih bradatih golubova (wamentaube), Pavin, tel: 098 412 906

Prodajem veoma kvalitetne golubove pokojnog supruga: satinete – 9 pari i jedan par pomeranskih gušana. Štefulj Danica tel: 040 821 649

Prodajem matično jato pomeranski gušana u plavoj,crnoj i bijeloj boji.Ivica Tomljenović Jazavica 156 Novska.Telefon 0917806903."

Uzgajam i prodajem – golubove: rimski golub (remeri) u bijeloj, žutoj, crvenoj, crnoj i crno špricanoj boji
Đuro Bertić, Vinkovci, mob: 098 441 227

Prodajem indijske podne prevrtače atraktivnog vrhunskog prevrtanja i eksterijera. Slavko Kalamiza, Beljevina, tel: 091 515 3213

Tel. 098/412-906